

**آغاز کار زار واکسین پولیو
در هرات**

**کارگاه آموزشی:
نقش تکنالوژی در حل
چالش های اجتماعی**

روی آوردن کشاورزان به کشت انگوزه

هرات خاموشانه در حال رشد سریع اقتصادی

ولایت هرات با موقعیت خاصی جغرافیایی و همسرحد بودن با جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ترکمنستان زمینه‌های مساعد برای رشد اقتصادی دارد.

با وجود تحریم‌های جهانی علیه (امارت اسلامی) خوشبختانه پروژه‌های بسیار اساسی و زیربنایی در هرات در حال تطبیق است که مژده دهنده توسعه اقتصادی بنیادی درین حوزه محسوب می‌شود.

آغاز مجدد کار بند پاشدان به مثابه شاداب کننده شهر از طریق جوی سلطانی منبع تغذیه آب‌های زیر زمینی و تولید برق و ساحه تفریحی منحصر بفرد را نوید می‌دهد.

تمدید خط آهن از منطقه رباط پریان الی شهرک صنعتی باعث وصل شدن هرات به بازارهای جهانی از طریق هرات - خواف می‌گردد که در رشد تجارت و ترانزیت پیشرفت بزرگ محسوب می‌شود.

آغاز سروی خط آهن تورغندی - هرات امید بزرگی در راه توسعه شبکه راه آهن است که آسیای مرکزی و روسیه را به جنوب آسیا وصل می‌کند.

برنامه ایجاد مرکز بزرگ لوژستیکی توسط روسیه و هم پیمانانش در هرات برای تخلیه بارگیری مواد نفتی و غیره، نقش این شهر را در عرصه تجارت و ترانزیت در منطقه قویاً انکشاف می‌دهد.

شروع بکار، ترمیم کاری و نصب ماشین آلات جدید توسط شرکت قرار دادی پروژه سمنت هرات که آرزوی دیرینه مردم هرات و افغانستان بود در حال تحقق یافتن است و عملاً کار آن شروع شده.

عملیات تحقیقاتی و انکشافی معدن بزرگ آهن هرات که در حدود هفت میلیارد دالر به قرارداد رفته و پروسس سنگ آهن نیز با ایجاد فابریکات در هرات صورت می‌گیرد که زمینه کار و سرمایه گذاری ملی و بین‌المللی را در سطح کلان مساعد می‌سازد.

سایر معادن خورد دیگر مانند معدن مس چشت، مرمر، و غیره هم به قرارداد رفته که عملاً کار آن آغاز شده.

فعال شدن فابریکات صنعتی شهرک هرات که به دلایل مشکلات دوران جمهوریت تعطیل شده بود گواه رونق اقتصادی این شهر است. میزان تولیدات با کیفیت صنعتی در هرات به حدی بالاست که امروز مشتریانی از سایر ولایات، کشورهای منطقه و حتی اروپایی و آمریکایی دارد.

همچنان سرمایه‌گذاری‌های زیاد در عرصه زراعتی و مالداری انجام یافته که هرات را به شهر خود کفا از لحاظ تولیدات زراعتی و مالداری تبدیل ساخته.

در سکتور ترانسپورت رونق بزرگ رونما شده حمل و نقل اموال تجارتي توسط سکتور خصوصی هرات به میزان بالای رسیده که عواید خوبی برای دست اندرکاران این عرصه بیار آورده است.

در کل عرصه‌های فوق‌الذکر که با موفقیت و بدون سرو صدا و خاموشانه در حال تطبیق‌اند زمینه رشد سریع اقتصادی را به زودی نوید می‌دهد.

رشد و ثبات اقتصادی به همه نابسامانی‌های اجتماعی و سیاسی پایان می‌دهد و آینده روشن را برای کشور جنگ زده به ارمان می‌آورد.

عناوین

- ۱) سرمقاله..... ۱
- ۲) تزکیه و احسان..... ۳ و ۲
- ۳) نخستین عملیات خانه‌ی قلب باز در..... ۴
- ۴) کارگاه آموزشی: نقش تکنالوژی در حل..... ۵
- ۵) بررسی علل کاهش تنوع حیات..... ۸ و ۷
- ۶) سهم زکریای رازی در فلسفه، علم..... ۱۰ و ۹
- ۷) برگزاری نمایشگاه خطاطی در هرات..... ۱۱
- ۸) کارگاه آموزشی: تاب‌آوری چیست؟..... ۱۲
- ۹) روی آوردن زنان به زنبور پروری در..... ۱۳
- ۱۰) خارش چیست و چرا خود را می‌خاریم..... ۱۴
- ۱۱) کسب و کار آنلاین، روزنه‌ی امید..... ۱۵
- ۱۲) نمایشگاه اترهای خطاطی و کتاب..... ۱۶
- ۱۳) بار و رسازی ابرها چیست و آیا..... ۱۷ و ۱۸
- ۱۴) روی آوردن کشاورزان به کشت انگوره..... ۱۹
- ۱۵) مخترع و فیزیکدان افغان از ولایت..... ۲۰
- ۱۶) رسیده‌گی به معضل گرسنگی..... ۲۱
- ۱۷) بزرگترین کشور مسلمان جهان، در..... ۲۲ و ۲۳
- ۱۸) کساد بازار فروش قالین در هرات..... ۲۴
- ۱۹) ساخت دستگاه ندافی از سوی یک جوان..... ۲۵
- ۲۰) روز زمین چیست و چه دستاوردهایی..... ۲۶ و ۲۷
- ۲۱) نمایشگاه خیابانی کتاب در هرات گشایش..... ۲۸
- ۲۲) آغاز کارزار واکسین پولیو در هرات..... ۲۹
- ۲۳) عمل توأم با اندیشه..... ۳۰
- ۲۴) دیالکتیک نسل ما..... ۳۱
- ۲۵) زنان روستانشین هرات: کشاورزی تنها..... ۳۲

صاحب امتیاز: شورای متخصصان

مدیر مسئول: الحاج محمد رفیق شهر

هیئت تحریر: سید معید الحق موحدی، عبدالرحیم امید،
داکتر عبدالقیوم قائم، انور شاه یوسفی و صلاح‌الدین جامی.

گزارشگر: کبرا سالاری

طراح جلد و صفحه آرایی: عبدالحق مرادی

تیراژ: - ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۲۰ افغانی

نشانی: دفتر شورای متخصصان هرات،

جاده بهزاد «بهزاد ۵»

تزکیه و احسان

(قسمت چهارم)

عبداللطیف محمدی

تأثیر همنشین

چنانچه قبلاً یادآوری گردید، مسئله‌ای که گاهی باعث سوءتفاهم و حساسیت درباره این حقیقت و مکتب فکری و اصلاحی صورت می‌گیرد، تأثیر اصطلاحات است. عده‌ای - بدون شناخت درست آن - برای رد آن به دنبال دلیل‌اند و عده‌ای نیز - بدون پرداختن به آن - جهت اثبات آن‌ها دلیل می‌آورند که این کارها ره به جایی نمی‌برد. از تمام این حساسیت‌ها اگر بگذریم و نتیجه کار را منصفانه بنگریم می‌بینیم افرادی که با یکی از بزرگان بیعت نموده و توبه کردند به چه نتایجی در زندگی خویش دست یافتند؟! با بیعت، وجود آن‌ها که قبلاً آغشته به غفلت و دوری از نیکی‌ها بوده، مملو از صداقت می‌شود؛ با اخلاص خاصی به سوی خدا بازمی‌گردند، توبه می‌کنند و دست از گناه می‌کشند، آیا این

معنای واقعی و عملی توحید نیست؟ نهایت محبت به خداوند و اتباع از پیامبرش! حالا تمام افرادی که بیعت نمودند شاید کاملاً بر وعده خویش وفا ننمایند اما عده بسیار زیادی از آن‌ها آراسته به تزکیه نفس و ایمان قوی، موفق می‌شوند - این دگرگونی و تحول ناگهانی در غیر از همراهی و رابطه اصلاحی با مرشدان و علماء ربانی در مراجع دیگر کجا امکان‌پذیر است؟ مجالس معنوی مشایخ یکی از عوامل ایجاد روحیه همزیستی، ایثار و همدردی نسبت به یک‌یک افراد جامعه (صرف‌نظر از محدوده‌های قومی و ملی و ...) است. خانقاه‌ها همیشه پناهگاه شکسته‌دلان و مرهم قلب‌های خداجوی بوده است؛ آغوش شفقت مشایخ برای همه باز بوده است. در این گوشه آرام‌بخش، تسکین پریشانی‌های فکری و ناراحتی‌های

قلبی، محبت و عزت خود را بازمی‌یافتند. عرفا می‌گویند که ایمان را صورتی است و حقیقتی؛ و هدف از سلوک و خداجویی رسیدن به حقیقت ایمان و چشیدن لذت آن است. حضرت امام ربانی (رح) می‌فرمایند که هدف از ذکر «لا اله الا الله» نفی تمام خدایان باطل آفاقی و انفسی است. از نظر ایشان منظور از الهه آفاقی معبودات باطل یعنی بت‌ها است و منظور از الهه انفسی عبارت از هواها و خواهشات نفسانی است و به آیه ۲۳ سوره مبارکه‌ی جائیه «فرایت من اتخذ الهه هواه» اشاره می‌فرمایند. آیا دیده‌ای کسی را که هوا و هوس خود را معبود خود نموده است. از نظر امام ربانی (رح) ظاهر شریعت، مسلمانان را به «ایمان» یعنی تصدیق قلبی مکلف نموده است و این ایمان در نفی الهه‌ها و معبودات باطل کافی است؛

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

ادامه مطلب . . .

بر علاوه آن، نفی الهه باطله انفسی نیز لازم است که آن با تزکیه نفس و سلوک اهل الله، حاصل می‌شود بنابراین، ایمان حقیقی وابسته به نفی این هر دو الهه باطله است. در ادامه می‌فرمایند که این نوع ایمان برای اهل سلوک لازم است چون نوع اول را احتمال زوال است و نوع دوم از این احتمال محفوظ است. طبیعی است که نفس اماره به سوی بدی‌ها امر می‌کند و از انکار و کفر خود دست نمی‌کشد اما در ایمان حقیقی، نفس به انقیاد آمده از سرکشی باز می‌ماند و تکلیفات شرعی جهت تعجیز نفس است ۱. حکیم‌الامت اشرفعلی تهانوی از یکی از هم‌شهری‌های خود که ساکن انگلستان بوده حکایت می‌کند. برای آن شخص شبهه‌ای در مورد اسلام پیدا شده و این شک و شبهه به قدری قوت گرفته بوده که انکار حقانیت اسلام در دلش جای گرفته بوده است. در ماه رمضان آن‌چنان دلش شکسته بوده که در کنار اعتراض و رویگردانی از دین، روزه خود را نیز می‌شکند اما بنا بر مشوره دوستش نزد یکی از علمای

ربانی می‌رود. او می‌گوید: در طول مسیر اعتراضات مختلفی به ذهنم می‌آمد و با خودم به اعتراض و جواب می‌اندیشیدم تا این‌که به محضر ایشان رسیدم و سلام دادم. با سپری شدن چند لحظه و رد و بدل شدن چند کلمه، هیچ اعتراضی در ذهنم باقی نماند تا این‌که به آرامش دست یافتم و تقاضای بیعت کردم.

این از برکات و تأثیرات معنوی ارتباط با بندگان مقرب و خوب خداوند است ۲.

اتباع از سنت و اجتناب از بدعت

صوفیه در حقیقت خادم علوم شرعی‌اند. بزرگان صوفیه تأکید فراوانی بر التزام بر سنت پیامبر اکرم (ص) و اجتناب از بدعت

نموده‌اند و هر نوع پیشرفت و احوال عرفانی را در فقدان متابعت از منهج پیامبر (ص) نمی‌پسندند ۳.

عرفا همواره بر زنده گردانیدن سنتی از سنت‌های رسول خدا (ص) و از بین بردن بدعتی از بدعت‌های رایج توصیه می‌کردند. امام ربانی (رح) در مکتوب ۲۳ دفتر دوم می‌فرماید:

ترویج بدعت، موجب تخریب دین است و تعظیم مبتدع، باعث ویرانی اسلام. صوفیه باید تابع سیرت و

سنت پیامبر (ص) باشند و کردار و گفتارشان نیز موافق شریعت و طریقت باشد ۴.

مفتی محمدتقی عثمانی در کتاب «مجالس اصلاح و خودسازی» تصوف را چنین خلاصه می‌کند: عصاره و جان تصوف، این است که چون هنگام به‌جا آوردن طاعتی سستی پدیدار شد، با سستی پیش‌آمده مبارزه کن و طاعت و بندگی خدا را به‌جای بیاور و چون هنگام پرهیز از گناه، نفس کاهلی کند با او نبرد کن و از گناه دوری نما، با این شیوه تعلق به خداوند متعال پدیدار می‌شود و در همین روش ترقی روحانی است و راز بقای ارتباط با خدا در همین است.

پی‌نوشت‌ها:

۱. امام ربانی مجدد الف ثانی، معارف‌الدنیه، صفحه ۳۶
۲. اشرفعلی تهانوی، ترجمه شبیراحمد صمدانی، مواظظ حکیم‌الامت، ۱۳۹۵، انتشارات ندوی، جلد دوم، صفحه ۱۱۰-۱۱۲
۳. شیخ عبدالقادر گیلانی، «سراسر» صفحه ۱۴۳
۴. امام ربانی مجدد الف ثانی، مکتوب ۲۱۰

ادامه مطلب در شماره بعدی . . .

نخستین عملیات خانهای قلب باز در هرات، کشایش یافت

در سوی دیگر، محمدرقیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات، کشایش عملیات خانهای قلب، در این ولایت را اقدام نیک دانسته می‌افزاید که با ایجاد این مرکز درمانی، سهولت‌های بسیاری برای بیماران قلبی این ولایت فراهم خواهد شد.

از طرفی هم، عبدالحق تیموریان، یک تن از بیمارانی‌ست که هشت ماه می‌شود از بیماری قلبی رنج می‌برد، او اکنون با ایجاد این مرکز، ابراز خرسندی می‌کند.

تیموریان می‌افزاید: «من هشت ماه می‌شود که مریض هستم، قرار بود بروم خارج از کشور راه دیگری نداشتم باز خوب شد همین جا که آمدم گفتند عملیات می‌کنند و این بخش فعال شده است. خدا را شکر عمل من بخیر گذشت حالا حالم خیلی بهتر است».

براساس گفته‌ی شماری از پزشکان این مرکز، برخی از بیماران قلبی در مسیر راه، به خارج از کشور جهت تداوی، به دلیل دور بودن مسیر، جان‌شان را از دست می‌دهند؛ اما با ایجاد این مرکز درمانی، سهولت‌های بسیاری برای بیماران قلبی فراهم شده است.

می‌دهند به مدیریت و سرپرستی، یک تن از داکتران کابل است که در آن‌جا هم کار می‌کنند و ان‌شاءالله در آینده نزدیک ما از خود هرات هم یک یا دو داکتر هستند که آن‌ها را با خود داریم». در همین حال، مسئولان صحتی این ولایت، کشایش این عملیات‌خانه را به فال نیک گرفته می‌گویند که بیماران قلبی این ولایت و ولایت‌های هم‌جوار هرات، دیگر نیازی نیست که به خارج از کشور جهت تداوی و عملیات قلب بروند.

برای نخستین بار، عملیات خانهای قلب باز، روز پنج‌شنبه (۲۰ ثور) در شفاخانه‌ی قلب هرات، این ولایت کشایش یافت.

عبدالخالق منیب، مسئول مرکز عملیات خانهای قلب باز، تأکید کرده می‌گوید تاکنون در حوزه‌ی غرب کشور، چنین عملیات خانهای وجود نداشت، اما اکنون برای نخستین بار در هرات این مرکز درمانی قلب، کشایش یافت. او در گفت‌وگو با خبرنگار تخصص می‌گوید: «تیمی که عملیات‌های قلب باز را انجام

کارگاه آموزشی

نقش تکنالوژی در حل چالش‌های اجتماعی

کارگاه تحت نام « نقش تکنالوژی در حل چالش‌های اجتماعی » در شورای متخصصان هرات پایان یافت.

کارگاه تحت نام « نقش تکنالوژی در حل چالش‌های اجتماعی »، روز (چهارشنبه، ۱۶ حوت) به مدت دو روز، در شورای متخصصان هرات برگزار شد.

امروز که روز آخر کارگاه است، با دادن تصدیق‌نامه به اشتراک‌کننده از سوی شورای یاد شده، این کارگاه آموزشی پایان یافت. برگزار کنندگان این کارگاه، هدف از برگزاری این کارگاه را بلند بردن ظرفیت جوانان و آگاهی‌دهی عنوان می‌کنند.

محمد رفیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات و برگزار کننده‌ی این کارگاه آموزشی اظهار می‌کند که آنان همواره تلاش دارند برنامه‌ها و کارگاه‌های دیگری نیز برای جوانان برگزار کنند. رئیس شورای متخصصان هرات می‌افزاید: «تجولاتی که در تکنالوژی آمده است، سهولت‌های زیادی به‌بار آورده است، اگر ما و شما تکنالوژی را بفهمیم، به‌طور مثال فردی که تکنالوژی را می‌داند و می‌فهمد بسیار پیشرفت کرده و شورای متخصصان هم با برگزاری این کارگاه‌ها تلاش دارد تا اهمیت موضوعاتی از قبیل تکنالوژی در حل چالش‌ها، سطح آگاهی جوانان را بالا ببرد.» برای ما مهم است که شما بعد از این برای خود خدمت می‌کنید، برای خانواده‌های‌تان و به‌ویژه برای جامعه.»

در همین حال، مسعود بهره، استاد دانشگاه و مدرس این کارگاه آموزشی می‌گوید بلند بردن ظرفیت جوانان و آگاهی‌دهی را نیاز اساسی جامعه دانسته و بر اهمیت برگزاری چنین کارگاه‌هایی تأکید می‌کند.

آقای بهره تصریح می‌کند که این کارگاه با استقبال گرم نوجوانان و جوانان روبه‌رو شد. مدرس این کارگاه آموزشی می‌افزاید: «این برنامه‌ها بسیار می‌تواند مفید باشد، به‌خصوص برای قشر جوان و تحصیل کرده‌ی ما، محصلین عزیز، متملین بسیار گرامی ما؛ بخاطر این که قشر جوان ستون فقرات یک جامعه است و آنان می‌توانند در حقیقت به‌خصوص با در نظر داشت موضوع آموزشی "نقش تکنالوژی در حل چالش‌های اجتماعی" یک موضوع بسیار مهمی است.» اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، ضمن استقبال از برگزاری کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید بیان می‌کنند.

حسین رحمانی یک تن از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، از برگزاری این کارگاه ابراز خرسندی نموده و خواهان برگزاری بیش‌تر چنین کارگاه‌هایی است.

رحمانی تصریح می‌کند: «خوش‌بختانه بحث‌ها و مواردی که در مدت این دو روز در شورای متخصصان روی آن بحث شد، مواردی هستند که ما جوانان به آن نیاز داریم تا بدانیم و آگاهی کسب کنیم. گاهی ما مسیر خود را گم می‌کنیم و نمی‌دانیم دقیقاً مسیر و هدف ما چیست و دنبال چه چیزی هستیم و خوش‌بختانه با برگزاری این کارگاه دوباره هدایتی به ما داده شد تا مسیر خود را پیدا کنیم.» از سویی هم، عبدالرشید یک تن دیگر از اشتراک کنندگان این کارگاه، موضوعات بحث شده در کارگاه را مفید و مهم خوانده می‌افزاید که نظر به علاقه‌ی که در بخش تکنالوژی داشت، در این کارگاه اشتراک کرده است.

او نیز همانند دیگر اشتراک کنندگان از برگزاری این کارگاه خرسند است. عبدالرشید تصریح می‌کند: «من از شورای متخصصان هرات، تشکری می‌کنم که این زمینه را برای جوانان، با در نظر داشت مکان، وسایل و امکانات از ما حمایت می‌کنند و واقعیت در مدت این دو روز موارد بسیار زیادی آموختم و برایم بسیار مفید بود و حالا به حیث شهروند نقش خودم را در حل چالش‌های جامعه بهتر درک کردم و به امید خدا به این مسئولیت خودم عمل می‌کنم.» در این کارگاه بر نقش تکنالوژی در حل چالش‌های اجتماعی و چگونگی حل بحران‌های اجتماعی با استفاده از تکنالوژی بحث و گفت‌وگو شد.

قابل ذکر است که همواره این شورا از آوان فعالیت، کارگاه‌های آموزشی برای حمایت از نسل جوان، با در نظر داشت موضوعات متفاوت و مفید برگزار کرده است که با استقبال شمار زیادی از جوانان روبه‌رو شده است.

بررسی علل کاهش تنوع حیات وحش در ولایت هرات

تنوع حیات وحش دیگر مناطق (۹):

غور		بادغیس		فراه	
محللات زیست	حیات وحش	محللات زیست	انواع حیات وحش	محللات زیست	انواع حیوانات وحشی
	گرگ روباه آهو خرگوش خرس خوک شگون (جیره) سیاهک (سمور) خارپشت موش خرما پشک موش موش بالدار پشک کوهی پلنگ مهاجر	ولسوالی مرغاب و چون بادغیس	روباه خوک گرگ پلنگ کوهی شغال کفتار گوسفند مار کوهی آهوی سگ لوحه سیاهک	کوه‌های پرچمن، خاک سفید، دشت بکوا، کوه‌های انار دره و نوار مرزی ایران، چوین، پشت کوه قلعه کاه محللات زیست عمومی بیشتر انواع ذکر شده می‌باشد	گرگ شغال روباه پلنگ خوک خرگوش کوهی گوسفند کوهی (ملمیش) نخشیر بزکوهی موش دوپا موش صحرایی موش خرما کفتار آهوی معمولی

انواع ذکر شده عبارت از بخشی حیات وحش این حوزه بوده که در بیشتر مناطق تا هنوز بنوعی زیست می‌نمایند . (۸ص ۲۵).

لازم به ذکر است که ساحات زیست حیات وحش در حوزه غرب متنوع بوده طوریکه مناطق سرحدی کشور با ایران و ترکمنستان نسبت به موجودیت جنگلات و توپوگرافی ساحه از نگاه موجودیت حیات وحش غنمندتر بوده و در این مناطق حیات وحش دایماً در حال تردد در فصول معین سال می‌باشند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

ادامه مطلب ...

محلات زیست احتمالی حیات وحش

بنابه اطلاعات جمع‌آوری شده وشواهد کنونی از جمله موجودیت حیات وحش مانند(پوست) وزنده آنها حاکی از موجودیت اکثر گونه های حیات وحش مانند، گرگ، روباه، آهو، گربه وحشی، پلنگ، سگ لوحه سمور و همچنان طیور باارزش بومی مانند میش مرغ می‌باشد. که بیشتر در ساحات مرتفع کوهستانی، دشت‌ها، مناطق جنگلی، وبوبه‌ای بخصوص مناطق هم‌سرحد با زیست گاهای حیات وحش

کشورهای همسایه از جمله ایران

و ترکمنستان زیست و به

مشاهد رسیده است.

همچنان می‌توان بعضی

از دیگر نژادهای حیات

وحش مانند گوسفند

کوهی، کفتار، گربه

وحشی، سگ آبی،

سمور، گرگ، شغال،

روباه، و موش پلنگ،

را در ولسوالی‌های

ادرسکن، اوبه وچشت

شریف مشاهده نمود

طوریکه یکجوره موش پلنگ

بدست آمده طی سال (۱۳۸۹)

بواسطه ریاست محیط زیست هرات از

اطراف رود گز ادرسکن شکار و بمقصد فروش به

بازار آورده شده بود که نشانه تثبیت موجودیت

آن بوده و قرار بررسی‌های ریاست متذکره از

مارکیت‌های فروش پوست انواع گربه وحشی،

سگ آبی، سمور از ولسوالی‌های چشت و اوبه

این ولایت غرض فروش توسط مردم محل شکار

و به بازار عرضه گردیده است.(۲ / ص ۱۳)

عوامل تأثیر گذار بر تقلیل حیات

وحش منطقه

قرار معلوم بیشتر گونه‌های حیات وحش در

ولایت هرات مانند پستانداران، چونندگان، طیور

و خزندگان در این ولایت وساحات همجوار (غور،

بادغیس و فراه) زیست می‌نموده است که تقلیل

تا سرحد انقراض این نسل‌ها را می‌توان نتیجه

پیامدهای منفی طبیعی و غیر طبیعی از جمله

تخریب و اشغال زیست گاهها، خشکسالی‌های

دوامدار، فقر اقتصادی و شکار دانست.

طوریکه قبلاً تذکر داده شد نفوس قابل توجه

حیات وحش طی سنوات ۱۳۴۵ به نقل از

ساکنین محلی و افراد مسن ولسوالی کشک

کهنه در جنگل زارهای پسته آن ولسوالی زیست

می‌نموده که اینک به ندرت می‌توان آنها را

نسبت به قطع دوامدار جنگل‌زارهای هرات و

بادغیس و سایر محلات زیست آن در دیگر نقاط

این ولایت بدست آورد.

از جانب دیگر تداوم خشکسالی‌ها ظرف دو دهه

گذشته و تأثیرات ناگوار آن بالای ذخایر آبی از

جمله آبهای (سطح الارضی) و پوشش گیاهی

منطقه طی سالیان اخیر، مردم را مجبور به

مهاجرت و بهره‌برداری بیشتر از منابع طبیعی

تشویق نموده و نظر به معلومات ریاست زراعت

ولایت هرات اضافه از (۵۰) فیصد ساحات جنگلی

و مرتعی پسته، ارچه و همچنان جنگل‌زارهای

خنجک، بادام تلخ و بوته زارهای انبوه مناطق

مرزی غوریان، سبوزار، کهسان و ادرسکن در

جنوب و غرب این ولایت آسیب جدی دیده

طوریکه بیشتر این اراضی توسط مردم پوشش

نباتی آن قطع و ساحات علفچر آن که بیشک

بهترین زیست گاه حیات وحش بوده به دامنه

تخریب و نابودی آن افزایش یافته و بیابان‌زایی

هم اکنون سیر صعودی را می‌پیماید.

نظر به موجودیت ۲۶ سال جنگ، توزیع و انتشار

انواع اسلحه در سنان مردم، نبود قوانین مؤثر و

باز دارنده کنترل شکار طی سالیان گذشته و

عدم تنفیذ قوانینی موجوده در مورد ممنوعیت

شکار توسط مجریان قانون، زمینه مؤثرتر

شکار را در گوشه و کنار این ولایت

بوجود آورده است که موجودیت

محصولات متنوع (پوست و

شاخ) حیات وحش از جمله

پوست پلنگ تازی به همراه

توله‌هایش که طی سال

(۱۳۸۷) از ولسوالی گلستان

ولایت فراه شکار گردیده

بود، پوست‌های سگ آبی،

سمور که از ولایت‌های

غور، بادغیس و هلمند آورده

شده بود، پوست‌های گرگ،

روباه، شغال، آهو، از گوشه و کنار

ولسوالی‌های این ولایت شکار و وارد

مارکیت‌های فروش شهر هرات گردید و

همچنان در یافت یک جوهره موش پلنگ از

نزد عوامل فروش آن که از ولسوالی ادرسکن بوده

طی سال (۱۳۸۹) توسط ریاست محیط زیست

هرات و راهایی مجدد آن در ساحه مبین تداوم

شکار در این حوزه می‌باشد. (۱۱/ص ۲۶)

گر چه شکار درندگان توسط مردم محلی

صورت گرفته و نظر به پرسش‌های بعمل آمده

از فروشندهگان در وقت حمله بالای مواشی اهلی

آنها از بین برده شده تا اندازه جنبه تجارتي

شکار در اطراف را در مودر بعضی از انواع نفی

می‌نماید، در صورت صحت به جرت می‌توان از

پیامد تقلیل در توازن زنجیره غذایی طبیعت و از

بین رفتن تسلسل طبیعی که اصل توسعه زیست

بومهای منطقه است ر اشاهد بود.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

ادامه مطلب...

چنانچه کمبود حیوانات شکاری نامبرده به اضافه تقلیل در نسل پرندگان شکاری عقاب، باز و دیگر انواع، ازدیاد نسل جوندگان مانند موش‌ها را بار آورده که نظر به مشاهدات مردم محل در ساحات پسته‌لیق ولایت بادغیس و هرات باعث تخریب خاک و قطع ریشه درختان پسته و در آخر خشکیدن جنگلات را فراهم می‌نماید.

کاربرد اقتصادی محصولات حیات وحش در مارکیٹ

نظر به مطالعه تنوع زیستی از جمله (حیات وحش) در سطح هرات ونتایج گفتگو با گروه‌های مختلف صنفی مانند پوست فروشان، شکارچیان حرفه‌ای و بازار مخصوص و قدیمی پرند فروشان هرات نشان می‌دهد که فروش انواع حیات وحش و محصولات آن مانند (پوست و بازنده) آن از قدیم بعنوان متاع وکلای تجارتی مورد ضرورت مارکیٹ‌های داخلی و تجارتی هرات بوده است.

قرار اطلاعات جمع‌آوری شده از بازار هرات یک قطعه پوست پلنگ بعد از دباغی و پروسس به ارزش ۴۰ تا ۵۰ هزار افغانی در بازار انتیک فروشی هرات بفروش رسیده و همچنان یک قطعه پوست گرگ و روباه بعد از دباغی و پروسس تا اضافه از ده هزار افغانی نیز بفروش رفته که فروش آن جنبه تجارتی به خارج از کشور و یا هم جنبه دکوری منازل رهايشی داخلی را دارد.

قرار آخرین محموله جمع‌آوری شده پوست حیات وحش توسط ریاست حفاظت محیط زیست هرات از سطح بازار فروش طی سال (۱۳۹۲) بمقدار (۵۴) قطعه پوست آهو بوده که بعد از گفتگو با افراد زیدخل معلوم گردید که پوست‌های متذکره

از ولایت بادغیس و فاریاب وارد هرات گردیده بود که ارزش فی قطعه پوست آهو بین (۷۰۰الی ۱۰۰۰) افغانی ارزش اقتصادی داشته و بیشتر مورد استفاده آن در ساخت و ساز پرده‌های موسیقی مانند رباب سازی و دو تار سازی که از صنایع قدیمی هرات

می‌باشد کاربرد داشته است (۱۲/ص ۴۵).

و از دیگر انواع حایز اهمیت محصولات حیات وحش هرات که بیشتر جنبه تجارتی دارد وست انواع سگ لوهه، سیپاک می‌باشد که بیشتر از ولسوای‌های اوبی، چشت هرات و همچنان ولایت غور، آب ایستاده ولسوالی جوند بادغیس بدست می‌آید که قرار معلوم هر جلد پوست سمور آبی (۷-۴) هزار افغانی قیمت داشته و قرار آخرین معلومات جمع‌آوری شده طی سال ۱۳۹۳ یکجا پوست سیاهک از ولسوالی به مبلغ (۱۵۰۰) افغانی خریداری شده که بیشتر جنبه تجارتی داشته و قسماً در صنایع پوستین دوزی ولایت هرات نیز استفاده می‌گردد.

و همچنان در قسمت خرید و فروش زنده حیات وحش نیز وضعیت اولی صدق می‌نماید، طوریکه با موجودیت امنیت نسبی در این ولایت شماری از متشبین خصوصی اقدام به جمع‌آوری گوه‌های متنوع حیات وحش این ولایت را نموده که در مجموعه‌های تفریحی بعنوان باغ وحش گردآوری نموده‌اند طوریکه نمونه‌های مختلف حیات وحش بومی این ولایت مانند کفتار، گرگ، آهو، نخشیر، سمور، روباه، خارپشت، سیخول، گربه، وحشی و انواع طیور مهاجر و بومی مانند قوطان، مرغابی، کلنگ‌های خاکستری، انواع عقاب‌ها، انواع جغد و بومولاشخورها که بعد از شکار توسط افراد مختلف و عرضه آن به بازار جمع‌آوری گردیده و بصورت ببر بیرحمانه در مجموعه‌های تفریحی حداقل در سه نقطه شهر هرات مانند شهرک شیخ احمد کهدستانی، مجموعه تفریحی استقلال واقع باغ ملت نگهداری می‌گردد.

افزون برآن نگهداری انواع آهو در منازل بصورت یک عرف تبدیل گردیده طوریکه یک جوهر

آهو زنده با قیمت مجموعی (۸۰۰۰) هزار افغانی بفروش می‌رسد. حتی بعضی از گونه‌های بومی این ولایت مانند مرغ مینا نیز در این اواخر انتقال آن به کشور ایران توسط افراد مختلف از بندار رسمی دو غارون و نمرود شدت یافته که تمام عوامل ذکر شده بعنوان چالش‌های جدی فرار راه تنوع زیستی در این ولایت بوده و خرید و فروش و تجارت انواع ذکر شده چی بصورت نگهداری در منازل و یا اماکن تفریحی و یا هم استفاده از محصولات متنوع آن پیامد جدی در کاهش توسعه نسل‌های باقی مانده حیات وحش منطقه داشته و باعث تشویق عناصر مختلف را در عرصه شکار خواهد داشت چنانچه این روند حتی عطش شکار، علاقه‌مندانی از کشور قطر را نیز کشانیده، در ماه حمل سال ۱۳۹۳ بمقصد شکار بعضی از انواع متنوع حیات وحش مانند میش مرغ که زیستگاه آن بیشتر مناطق بیابانی جنوب ولایت هرات می‌باشد را نیز بدنبال داشته و دو نوع سوسمار در این ولایت که بنام‌های (بز چوش و قاشقی) نامیده می‌شد قرار معلومات موقوف از بعضی ولسوالی‌های این ولایت توسط خریداران پاکستانی جمع‌آوری گردیده که عدم پیگیری قوای اجرایی در تنفیذ قانون بالای دستگیری عوامل آن یک معضل جدی تلقی می‌گردد. (۱۳/ص ۱۲)

ادامه در شماره بعدی...

سهم زکریای رازی در فلسفه، علم و پزشکی

رازی، فیلسوفی پیامبرستیز؟

آرش جودکی با اشاره به پیشرو بودن زکریای رازی از زمانه خود، می‌گوید رازی «فلسفه وجودی پیامبران را بر نمی‌تابید» و آن را در منافات با دادگری و فرزاندگی خدا می‌دانست.

آقای جودکی با تأکید بر نقش پیامبران و امامان در بافتار «شیعی اسلامی» که خود را برتر از پیروانشان می‌دانستند، می‌گوید: «رازی بر این باور بوده که خرد در میان مردمان برابر است. او دین‌گریز و پیامبرستیز بود به این معنی که دینی که بر مبنای پیامبری بنا شده بود را عامل نابرابری در میان مردم می‌دانست. رازی به نوعی پیامبری همگانی باور داشت.»

آقای جودکی با تأکید بر خداپاور بودن رازی، فلسفه او را بر خردورزی‌اش استوار می‌داند: «رازی تنها زمانی مسأله‌ای را برای خود تأیید شده می‌دانست که از طریق خرد خود به آن می‌رسید.»

در اینکه رازی با تقلید مخالف بود تردیدی نیست اما در مورد مخالفت بنیادی زکریای رازی با نبوت تردیدهایی بیان شده است، از جمله پیترو آدامسون، فلیسوف و تاریخ‌نگار فلسفه سده‌های میانه معتقد است که نه نبوت بلکه پیروی تقلیدی از پیامبران است که رازی بر نمی‌تابیده است. او می‌گوید احتمالاً مخالفان اسماعیلی زکریای رازی تمایل داشتند او را مخالف نبوت و حتی ملحد معرفی کنند تا جایگاه خود را به عنوان مدافعان سنت دینی تحکیم کنند.

اتمیست یا همان اتم‌گرا بودن رازی هم از نکاتی است که او را در زمره فیلسوفانی قرار می‌دهد که جهان را به روشی عقلانی و به دور از اسطوره و دین توصیف می‌کنند. به این معنی که او به ایده عناصر پنج‌گانه که ذرات جاودانه جهان هستند، معتقد بود: خدا، روح و روان، جا و مکان، زمان، و ماده.

ادامه مطلب در صفحه بعدی . . .

از ابوبکر محمد ابن زکریای رازی به عنوان همه‌چیزدان یاد می‌کنند. او در عین حال که پزشک بود، شیمی‌دان هم بود و نظریاتش در حوزه فلسفه و الهیات جلوتر از آرای رایج زمانه‌اش بود. اما آثاری که از او بجا مانده عمدتاً در حوزه پزشکی است. بنابراین چگونه می‌توان از سهم او در فلسفه حرف زد؟

رازی در قرن سوم هجری بدنیا آمد، دورانی که تمدن اسلامی رو به شکوفایی می‌رفت. او متعلق به دوران پس از ابن راوندی بود، فیلسوفی که ایده‌هایش در نقد نظرگاه دینی او را به الحاد کشاند. پس از رازی هم کسانی چون ابوریحان بیرونی، ابن سینا و خیام هر کدام سهمی مهم در گسترش علم و فلسفه ایفا کردند.

اما نه ابن سینا توانست آرای او در پزشکی را به سایه براند و نه خیام کته ایده او در زمینه کفایت خرد انسانی را دریافت.

با این حال در مورد فلسفه و الهیات رازی تردیدهایی بیان شده است چرا که آرای فلسفی او را عمدتاً از طریق مخالفانش، همچون ناصر خسرو، می‌شناسیم.

سهم رازی در فلسفه و علم را در برنامه پرگار این هفته با آرش جودکی، پژوهشگر فلسفه و کیمیا، استاد دانشگاه به بحث گذاشتیم.

ادامه مطلب . . .

است. با این حال در هیچ کدام از کتاب‌های رازی به فرایند تقطیر اشاره نشده است.»

با این حال آقای آرامش احتمال اینکه نوشته‌های رازی در خصوص الکل از بین رفته باشد را رد نکرده و تاکید می‌کند با اینکه او به اطباق توصیه می‌کرد که زخم‌ها را با شراب شستشو دهند، اما به خاصیت ضد میکروبی آن اعتقاد نداشت.

رابطه رازی و جالینوس هم از دیگر نکات قابل توجه در اصول علم طب است. اگر چه رازی خود را پیرو مکتب جالینوس می‌داند، اما نقدهایی را هم به او وارد می‌کند.

از نقاط تلاقی فلسفه و علم پزشکی در زندگی رازی، «تعادل» است. رازی معتقد بود سلامت جسم و روح انسان در گرو چیزی است که او را از رنج برهاند. بر این اساس رازی خود را به فلسفه اعتدال نیز نزدیک می‌کند و حتی لذت انسان را در «بازگشت به حالت طبیعی» توصیف می‌کند و «دور شدن از اعتدال» را عامل رنج او می‌داند.

با این حال نقاطی از زندگی رازی همچنان برای محققان ناشناخته مانده از جمله علاقه او به کیمیاگری، علاقه‌ای که برخی آن را ناشی از ذره‌گرا بودن او می‌دانند یا کشف بعضی از اسیدها که به او نسبت داده شده است. رابطه فلسفه رازی و فلسفه افلاطونی هم از دیگر مباحثی است که جای پرداخت بیشتر دارد، مبحثی که روح جاودانه باید با زمان و مکان در هم آمیخته شوند، یا چگونه می‌توان زمان روزمره انسان را از زمانی که رازی از آن به عنوان بی‌کران نام می‌برد، تفکیک کرد؟

نگاه رازی در مورد «شر» هم شاید به برداشت او از خدا برگردد، به این معنی که خدا را نه منبع شر، که مهربان و عادل می‌دانست.

آرش جودکی در این خصوص معتقد است احتمالاً پزشک بودن رازی به او کمک کرده که درد و رنج را به خوبی بشناسد: «خدای رازی، خدایی نیست که قادر به همه چیز باشد، بلکه خدایی است که مهربانی و دادگری‌اش در ارجعیت قرار دارد و به همین دلیل نمی‌تواند شر و پلیدی را بیافریند.»

تجربه‌گرایی در عین اعتدال

کیارش آرامش در رابطه با سهم زکریای رازی در تاریخ علم پزشکی او را یک خردگرا، همراه با تفکری انتقادی معرفی می‌کند: «او به واسطه نگاه انتقادی‌اش تابع محض جالینوس نمی‌شود، بلکه به طور خردورانه‌ای او را نقد می‌کند.»

به اعتقاد آقای آرامش، تجربه‌گرایی از دیگر ویژگی‌های رازی است، به شکلی که او بیش از هر پزشک دیگری، متکی به تجربه بالینی است.

کیارش آرامش درباره دیگر فعالیت‌های رازی در خصوص علم پزشکی و با اشاره به کتاب من لایحضره الطیب، از آن به عنوان اولین تلاش در تاریخ یاد می‌کند که کتابی در حد فهم مردم باسواد است تا آنها هم در حد خود از طبابت سر در آورند.

یکی از موضوعاتی که به رازی نسبت داده شده کشف الکل است. آقای آرامش با اشاره به تردیدهایی در خصوص این ادعا می‌گوید: «بر اساس یک متن لاتین، دستور تخمیر مواد نشاسته‌ای به رازی نسبت داده شده

برگزاری نمایشگاه خطاطی در هرات

ریاست اطلاعات و فرهنگ در کنارشان بوده و کوشش نموده فرصت‌ها و بسترهای فعالیت کار هنری را برای‌شان فراهم سازد.»
در همین حال، اشتراک‌کننده از برگزاری این نمایشگاه ابراز خرسندی کرده می‌گویند از یک سال به این سو، در بخش هنر توجه بیش‌تری از سوی حکومت سرپرست صورت گرفته است.
محمدایوب ارشاد، یک تن از اشتراک‌کنندگان این نمایشگاه، چنین می‌گوید:

«در گذشته ما بودیم و من یکی از علاقه‌مندان جدی این هنر هستیم. در گذشته چنین نمایشگاه‌هایی بیش‌تر برگزار می‌کردند نسبت به حالا، اما حالا هم از یک سال به این سو بهتر شده است.»
در سوی دیگر، محمدابراهیم یک تن دیگر از اشتراک‌کنندگان این نمایشگاه می‌افزاید:

«به طول تاریخ حمایت از هنرمندان به‌خصوص خوش‌نویسان، به اندازه‌ی که انتظار می‌رفت، صورت نگرفته است. خواست من این است تا حمایت‌شان را بیش‌تر کنند.»

گفتنی است در این نمایشگاه، انواع مختلف خط مانند: ثلث، نستعلیق، شکسته نستعلیق، کوفی و دیگر گونه‌های خط به نمایش گذاشته شده است.

براساس گفته‌ی مسئولان محلی، انجمن خطاطان این ولایت در حال حاضر ۴۵ عضو و ۱۲ تن استاد دارد.

نمایشگاهی تحت نام «آثار آیات قرآنی اساتید و هنرجویان انجمن خطاطان هرات» در این ولایت به مدت چهار روز برگزار شد که دو روز اول این نمایشگاه، برای مردان و دو روز آخر آن برای بازدید زنان اختصاص داده شده است.

در این نمایشگاه، شماری از هنرمندان و خطاطان این ولایت، اثرهای خطاطی‌شان را به نمایش گذاشته‌اند.

عبدالجلیل توانا، رئیس انجمن خطاطان هرات، هدف از برگزاری این نمایشگاه را ایجاد انگیزه برای هنرمندان و معرفی هنر خطاطی عنوان کرده می‌افزاید که در این نمایشگاه ۱۰۰ اثر خطاطی به نمایش گذاشته شده است.

آقای توانا تصریح می‌کند: «ما اثرهایی داریم که به سطح ممتاز و استادی کار شده است یعنی به سطح بین‌المللی کار شده که می‌توانیم به جرات بگوییم که می‌توانیم به نمایشگاه‌های بین‌المللی هم شرکت کنیم با همین آثاری که استادها کار کردند. خطوطی که این‌جا به نمایش گذاشته شده است، در سطح بین‌المللی کار شده است نه در سطح افغانستان.»

از سویی هم، حمیدالله غیائی آمر فرهنگ و هنر ریاست اطلاعات و فرهنگ این ولایت، ضمن تأکید از پشتیبانی هنرمندان و خطاطان این ولایت، می‌افزاید:

«هنرمندان در بخش‌های مختلف از قبیل خطاطی، نقاشی، خوش‌نویسی، مینیاتوری و سایر هنرها در شهر و دیار ما فعالین خاص خود را دارد و

کارگاه آموزشی

تاب آوری چیست؟

کارگاه آموزشی تحت نام «تاب‌آوری چیست؟»، روز (چهارشنبه، ۳ ثور) به مدت دو روز، در شورای متخصصان هرات برگزار شد.

برگزارکنندگان این کارگاه، هدف از برگزاری این کارگاه را روحیه دادن به زنان و دختران و آگاهی‌دهی عنوان می‌کنند.

محمدرقیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات و برگزارکننده این کارگاه آموزشی، می‌گوید که آنان همواره تلاش دارند تا برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی دیگری نیز برای جوانان و قشر انان برگزار کنند.

رئیس شورای متخصصان هرات می‌افزاید: «نوجوانان و جوانان مهم‌ترین قشر جامعه‌ی ما هستند، تمرکز ما روی جوانان و آگاهی‌دهی برای آنان باید بیشتر باشد، چون جوانان ستون فقرات یک جامعه هستند. چنین سمینارهایی می‌توانند نقش ارزنده‌ی بر روح و روان جوانان داشته باشد. ما تلاش داریم براساس نیاز جوانان سمینارهای بیشتری نیز برگزار کنیم».

در همین حال، افسانه حبیبزاده واحدیار، مدرس این کارگاه آموزشی می‌افزاید که جوانان به‌ویژه دختران نیاز دارند تا در زمینه‌ی تحصیل و آموزش بیشتر حمایت شوند.

خانم واحدیار بلندپردن ظرفیت جوانان و آگاهی‌دهی را نیاز اساسی جامعه دانسته و بر اهمیت برگزاری چنین کارگاه‌هایی تأکید می‌کند.

او تصریح می‌کند که این کارگاه با استقبال گرم دختران روبه‌رو شده است.

خانم واحدیار، می‌افزاید: «جامعه‌ی ما که یک جامعه‌ی تراماتیک است و پیوسته ما با چالش‌هایی، به‌خصوص جوانان ما مواجه‌اند، ضرورت است که کارگاه‌هایی مثل کارگاه تاب‌آوری برگزار شود تا مهارت‌های جوانان افزایش یابد. این ضرورتی است که در جامعه احساس می‌شود و جوانان ضرورت دارند تا با برگزاری چنین کارگاه‌هایی تبدیل به افراد تاب‌آوری شوند».

در سوی دیگر، اشتراک‌کنندگان این کارگاه آموزشی، ضمن استقبال از برگزاری این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید عنوان می‌کنند.

خانم محمندی یک تن از اشتراک‌کنندگان این کارگاه آموزشی، از برگزاری این کارگاه ابراز خرسندی کرده و خواهان برگزاری بیشتر چنین کارگاه‌هایی است.

محمندی تصریح می‌کند: «موضوعاتی که در این کارگاه بحث شد، برای من خیلی مفید بود، چیزهای زیادی یاد گرفتم. موضوعات روان‌شناسی، موضوعاتی هستند که همه‌ی ما به آن نیاز داریم و چه خوب است که در هر هفته یا هر ماه چنین کارگاه‌هایی بیشتر برگزار شود».

مهری نیز یک تن دیگر از اشتراک‌کنندگان این کارگاه، موضوعات بحث شده در کارگاه را مفید و مهم خوانده می‌افزاید که نظر به علاقه‌ی که در بخش روان‌شناسی و روان‌درمانی دارد، در این کارگاه اشتراک کرده است. او نیز همانند دیگر اشتراک‌کنندگان از برگزاری این کارگاه خرسند است.

مهری می‌افزاید: «من از شورای متخصصان هرات، تشکری می‌کنم چون برگزاری سمینارهای روان‌شناسی چیزی است که اکثر ما دخترها به آن نیاز داریم و تأثیر مثبت بر روان ما دارد. البته با موضوعاتی که در چنین کارگاه‌هایی پرداخته می‌شود، نه تنها باعث بهبود وضعیت روحی ما می‌شود، بلکه تأثیر مثبت بر اطرافیان ما هم دارد».

گفتنی است که در این کارگاه، به این‌که تاب‌آوری چیست؟، تاب‌آوری در مسایل اجتماعی، روابط عاطفی و تکنیک‌های افزایش تاب‌آوری پرداخته شد که در روز آخر این کارگاه، با دادن تصدیق‌نامه به اشتراک‌کنندگان از سوی شورای یاد شده، این کارگاه آموزشی پایان یافت.

قابل ذکر است که در ماه‌های پسین این شورا کارگاه‌های بسیاری برای دختران و پسران با در نظر داشت موضوعات مفید و براساس نیاز جوانان جهت آگاهی‌دهی برگزار کرده است که با استقبال شمار بسیاری از جوانان روبه‌رو شده است.

روی آوردهن زنان به زنبور پروری در هرات

در هرات، بلکه ولایت‌های دیگر افغانستان

هم کار خود را گسترش بدهم.» در همین حال، مسئولان محلی هرات می‌گویند که بیش از ۵۰۰ فارم زنبور پروری در هرات تحت مدیریت و نظارت زنان است.

بشیر احمد احمدی، مسئول ترویج ریاست زراعت، آبیاری و مالداري هرات می‌گوید: «شمار زیادی از زنان در بخش مالداري، به‌خصوص فارم‌های زنبور پروری مصروف هستند. و خوش‌بختانه حکومت همواره تلاش می‌کند تا از محصولات و تولیدات داخلی حمایت کند. برنامه‌های آموزشی برگزار کردیم و تلاش داریم به خصوص در روستاها چنین پروگرام‌های بیش‌تری داشته باشیم»

بربنیاد آمارهای اتاق تجارت و صنایع زنان، بیش از ۸ هزار بانوی تجارت‌پیشه در این اتاق ثبت‌اند و بیش از ۱۲۰ هزار بانو به‌گونه‌ی غیر رسمی فعالیت‌های بازرگانی دارند.

«تا فعلاً از سوی مسوولین کدام ورکشاپ یا سمیناری برگزار نشده، هر کار و حرفه‌ی، تکنیک‌ها و راه و روش مخصوصی دارد، بناً از مسوولین و افرادی که در رأس قرار دارند، می‌خواهم که چنین پروگرام‌های آموزشی در بخش راه و روش زنبور پروری برای ما خانم‌ها برگزار کنند.»

الهامه هرچند مدت کوتاهی است که کار زنبور پروری را شروع کرده، اما تصریح می‌کند که در مدت زمان کوتاهی توانسته کارش را رونق بدهد.

وی که با هزینه‌ی شخصی خودش، فارم زنبور پروری را ایجاد کرده، اکنون بیش از پنج کندوی زنبور دارد.

او می‌افزاید: «کاروبارم خدا را شکر خوب است، گرچه فروش عسل بستگی به وضعیت اقتصادی مردم دارد، اما تا به حال، هر چه تولیدات داشتیم به فروش رفته و به امید خدا قصد دارم که نه تنها

الهامه نبی‌زاده خانم ۳۵ ساله‌یست که تلاش دارد تا از طریق زنبور پروری نیازهای روزمره‌ی خانواده‌ی چهار نفری‌اش را مرفوع سازد. او که بیش از دو بهار عمرش را مصروف زنبور پروری است می‌گوید که به دلیل علاقه و بیکاری به این کار روی آورده است.

الهامه می‌گوید: «علاقه‌ی که نسبت به عسل داشتم و از طرفی، کار دیگری برای خانم‌ها نیست. شمار زیادی از خانم‌ها به دلیل محدودیت‌ها در بخش کار، حالا به زنبور پروری روی آورده‌اند.»

خانم نبی‌زاده که در بخش زنبور پروری کدام آموزشی ندیده است، می‌افزاید که چالش‌ها و مشکلات‌اش در بخش زنبور پروری را با زنان دیگر زنبور پرور حل می‌کند.

الهامه در بخش آموزش و فراگیری این بخش، از مسئولان محلی خواهان برگزاری سمینارهای آموزشی است.

خارش چیست و چرا خود را می‌خارانیم؟

حشرات موذی یا دفع اثر گیاهان سمی کمک می‌کند. همچنین باعث گشادی رگ‌های خونی و در نتیجه جریان بیشتر گلبول‌های سفید و پلاسمای خون برای از بین بردن اثرات سمی می‌شود. به همین دلیل است که با خاراندن پوست سرخ و لکه‌لکه می‌شود.

۸. خاراندن احساس خوشایندی است چون باعث ترشح سروتونین در مغز می‌شود.

۹. خوشایندترین نقطه برای خاراندن در بدن مچ پاست. پژوهش‌ها این موضوع را نشان داده است.

۱۰. هرچه بیشتر خود را بخارانید احساس خارش بیشتر می‌شود. خاراندن پوست باعث آزاد شدن هیستامین بیشتر می‌شود و پیام‌های خارش بیشتری به مغز فرستاده می‌شود. اگر این کار را ادامه دهید باعث آسیب دیدن پوست و ایجاد زخم و عفونت می‌شوید.

۱۱. در بیماری‌های پوستی مانند پسوریازیس (صدفک) یا اگزما (درماتیت) چرخه خارش آزارنده می‌شود. در چنین مواردی آنتی‌هیستامین تجویز می‌شود تا اثرات هیستامین را خنثی و احساس خارش را کم کند.

۱۲. پژوهش نشان داده است که خارش مداوم و مزمن به اندازه درد مزمن ناتوان‌کننده است. خارش مزمن از اثرات جانبی بیماری‌های گوناگون مثل نارسایی‌های کبدی و لنفوم است.

خارش با سرعتی حدود ۳ کیلومتر در ساعت انتقال پیدا می‌کند که کمی آهسته‌تر از سرعت راه رفتن انسان است.

۵. احساس خارش، مانند خمیازه کشیدن، مسری است. دانشمندان با نمایش فیلم موش‌هایی که خود را می‌خارانند به گروه دیگری از موش‌ها، به این موضوع پی بردند. پس از نمایش فیلم موش‌های تماشاگر هم شروع به خاراندن خود کردند.

۶. احساس مسری خارش بخش کوچکی از مغز به نام هسته سوپراکایسماتیک (بخش قدامی هیپوتالاموس) را فعال می‌کند. عصب‌شناسان هنوز به‌طور دقیق عملکرد این بخش از مغز را در چگونگی مشاهده و تکرار عمل خاراندن درنیافته‌اند.

سگی در حال خارش خود

۷. خاراندن بهترین راه برای خلاص شدن از مهاجمان خارش‌آور است. خاراندن، به دور کردن

خارش از علائم شایع عارضه‌های پوستی است. در این مطلب به چند واقعیت علمی که زیر پوست ما جریان دارد می‌پردازیم:

۱. برآورد تقریبی نشان می‌دهد که حدود ۹۷ بار در روز خودمان را می‌خارانیم.

۲. احساس خارش بر اثر تماس با حشرات و گیاهان به دلیل سمومی است که بر پوست ما به‌جا می‌گذارند. مواد سمی باعث آزاد شدن هیستامین در بدن می‌شوند که نوعی واکنش ایمنی بدن است. در این واکنش بافت‌های عصبی پیام‌های احساس خارش را به مغز ما می‌فرستند.

۳. احساس خارش شبکه عصبی ویژه دارد. تاکنون تصور می‌شد احساس خارش و درد، مسیرهای دریافت یکسان دارند اما در سال ۱۹۹۷ مشخص شد احساس خارش بافت‌های عصبی ویژه دارد.

۴. پیام‌های خارش بسیار به‌کندی منتقل می‌شوند. بافت‌های عصبی سرعت‌های گوناگونی دارند. پیام‌های لمس با سرعتی حدود ۳۰۰ کیلومتر بر ثانیه انتقال پیدا می‌کنند. «درد ناگهانی» (برای مثال وقتی اتفاقی دست روی شعله گاز قرار می‌گیرد) با سرعتی حدود ۱۳۰ کیلومتر در ساعت منتقل می‌شود. احساس

کسبوکار آنلاین، روزنه‌ی امید برای دختران هرات

تنها این زنان بلکه خیلی از زنان دیگری هم هستند که نیاز به حمایت مالی دارند تا نفقه‌ی خانواده‌های‌شان را پیدا کنند.»

از طرفی هم، بهناز سلجوقی رئیس اتاق تجارت و صنایع زنان زون غرب می‌افزاید که آنان تلاش دارند تا از طریق نهادهای امداد رسان از زنان حمایت کنند.

خانم سلجوقی چنین می‌گوید: «شمار زیادی از دخترها و زنان نه تنها به کارهای آنلاین بلکه کسب و کار خانگی و تجارت‌های کوچک روی آوردند، ما چندین بار همراهی نهادهای امداد رسان جلسه برگزار کردیم و تلاش داریم تا این زنان شاغل را به آنان معرفی کنیم تا از آنان حمایت مالی کنند.»

گفتنی است که در گوشه و کنار هرات، شمار زیادی از دختران همانند ملینا کسبوکارهای کوچک خودشان را راه‌اندازی کرده‌اند و تلاش دارند تا از لحاظ مالی مستقل و خانواده‌های‌شان را از لحاظ مادی کمک کنند.

محدودیت بر کار زنان در بیرون از خانه، توانسته هم‌چنان به کار خود در خانه ادامه دهد و هم اکنون در حال توسعه‌ی کار و بارش در هرات و سایر ولایت‌های کشور است.

ملینا در مورد کسبوکارش چنین می‌گوید: «خدا را شکر حالا بازار کار خوب است، و نه تنها در هرات بلکه در دیگر ولایت‌ها مثل کابل، بلخ هم ما مشتری داریم که آنلاین سفارش می‌دهند و ما هم فعلاً از طریق دوستان برای‌شان محصول را روان می‌کنیم تا اینکه کم‌کم در هر ولایت تیم مجهز بسازیم.»

احمدی، از مسئولان حکومتی می‌خواهد تا به زنان و دختران اجازه‌ی کسبوکار و فعالیت در جامعه را بدهند، زیرا به باور او، شمار زیادی از زنان نان‌آوران خانواده‌های‌شان هستند و برای تأمین نفقه‌ی فامیل‌شان نیاز دارند تا کار کنند. او ادامه می‌دهد: «زنان و دخترانی که همراهی من کار می‌کنند، بیش‌ترشان نیاز مالی دارند و از لحاظ اقتصادی مشکلات‌هایی دارند. نه

ساعت‌ها در فضای مجازی، از صفحه‌ی به صفحه‌ی دیگری دنبال جذب مشتری، برای فروش و معرفی تولیداتش است.

ملینا یما احمدی، دختر جوانی که تلاش دارد از طریق صفحات مجازی، به صورت آنلاین کسب درآمد کند.

خانم احمدی که دانشجوی سال سوم دانشکده‌ی ادبیات است، می‌گوید بعد از وضع محدودیت‌ها در بخش تحصیل و آموزش دختران، به کسبوکار آنلاین روی آورده است و اکنون نه تنها برای خودش بلکه به شماری از بانوان دیگر نیز زمینه‌ی کار فراهم کرده است.

احمدی از احساس‌اش چنین سخن می‌زند: «هیچ چیزی جای درس و تحصیل را نمی‌گیرد، اما از این که حالا کار می‌کنم و برای ۲۰ تن از دختران زمینه کار ایجاد کردم، واقعا خوشحال هستم. کار ما فروشات است، لوازم تزئینی، آرایشی و لباس می‌فروشیم.»

در همین حال، ملینا می‌افزاید که با وضع

نمایشگاه اثرهای خطاطی و کتاب در هرات گشایش یافت

سال‌های پسین کم‌تر توجه شده است. او می‌افزاید حکومت سرپرست تلاش دارد تا چنین نمایش‌گاه‌هایی بیش‌تر برگزار کنند. آقای مهاجر چنین می‌گوید: «بدبختانه در سال‌های اخیر، به هنر خطاطی و نویسندگی کمتر توجه شده است. خوش‌نویسان و خطاطان نمی‌توانند از طریق قلم‌شان [نیازهای] زندگی‌شان را تأمین کنند، و همین‌گونه به مسلک و زندگی خود کار کنند. بنابراین امارت اسلامی به ویژه وزارت اطلاعات و فرهنگ در این بخش بخاطر پشتیبانی خطاطان و ناشران چنین برنامه‌هایی (نمایش‌گاه‌هایی) برگزار می‌کند.»

در این نمایش‌گاه، ۱۵۰ اثر خطاطی که در آن گونه‌های خط مانند ثلث، نستعلیق، شکسته نستعلیق، کوفی و سه هزار جلد کتاب از نویسندگان داخلی و خارجی به نمایش گذاشته شده است.

گفتنی است که مردها برای بازدید از این نمایشگاه، از ساعت هشت الی ۱۲ چاشت و زنان از ساعت یک الی شش عصر می‌توانند اشتراک کنند.

که ما قبلاً می‌گرفتیم، نمایشگاه بزرگ و کلان طوری که شما در جریان هستید، فعلاً برای چند سال می‌شود که ما نتوانستیم دوباره چنین نمایشگاهی بگیریم از مسئولین تقاضا می‌کنیم که با ما همکاری کنند به ما توان بدهند که بتوانیم دوباره چنین نمایش‌گاهی بگیریم.»

در همین حال، شماری از اشتراک‌کنندگان در این نمایش‌گاه از برگزاری این نمایش‌گاه ابراز خرسندی کرده و از مسئولان حکومت سرپرست خواهان پشتیبانی مالی هستند.

میر ولی‌احمد صبری هروی، یک تن از خطاطان این ولایت می‌گوید: «آرزوی ما این است که ملت ما بیایند در کنار ما ایستاد شوند و از ما حمایت کنند و در عین حال، دولت ما هم بیایند بالای کار ما سرمایه‌گذاری کند و کار کند و به یک نوعی به حمایت مالی و معنوی بپردازند.»

حیات‌الله مهاجر، معین نشرات اطلاعات و فرهنگ و معاون والی این ولایت، تأکید کرده می‌گوید که به نویسندگان و خطاطان در

نمایشگاه دو روزه «اثرهای خطاطان و کتاب‌های نویسندگان و ناشران» روز (جمعه، ۷ ثور) در ولایت هرات گشایش یافت. نوراحمد اسلام‌جار والی هرات، از نویسندگان و خطاطان این ولایت به عنوان قشر محروم جامعه یاد کرده و از بازرگانان خواهان پشتیبانی از این قشر جامعه است.

او می‌افزاید: «من این را به یقین گفته می‌توانم که هنرمندان خط‌نویس ما، دانشمندان، صنعت‌کاران و عالمانی هستند که محروم‌ترین قشر در جامعه می‌باشند.»

در سوی دیگر، شماری از ناشران و نویسندگان از کم‌رنگ بودن کتاب‌خوانی در این ولایت ابراز نگرانی کرده و می‌افزایند که کتاب‌خوانی رویه سقوط است. آنان از جوانان خواهان گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی در این ولایت هستند.

محمدعمر شهباب، رئیس اتحادیه‌ی ناشران، کتاب و قرطاسیه‌فروشان هرات می‌گوید: «کتاب در حالت سقوط است، امیدوارم که جوانان عزیز ما، مردم عزیز ما اگر می‌توانند به ماهی یک کتابی بخرند. همچنین نمایش‌گاهی

بارورسازی ابرها چیست و آیا باعث سیل دُبی شد؟

مردی اسکوتر برقی را از میان سیلاب حمل می‌کند

می‌تواند شدت باران را افزایش دهد. ریچارد آلن، استاد علوم اقلیمی دانشگاه ردینگ می‌گوید: «شدت بارش بی‌سابقه بود ولی این امر با گرمایش اقلیمی سازگار است که در آن رطوبت بیشتری برای تغذیه توفان‌ها و بروز بارش‌های شدید وجود دارد که به همراه آن سیل‌های تصاعدی قوی‌تری از راه می‌رسند.»

به تازه‌گی یک مطالعه نشان داد که با ادامه گرم شدن جهان، بارندگی سالانه تا پایان قرن می‌تواند تا حدود ۳۰ درصد در بیشتر مناطق امارات افزایش یابد.

دکتر فریدریک اتو، مدرس ارشد علوم آب و هوا در امپریال کالج لندن می‌گوید: «اگر انسان‌ها به سوزاندن نفت، گاز و زغال سنگ ادامه دهند، آب و هوا به گرم شدن ادامه می‌دهد، بارندگی‌ها شدیدتر می‌شوند و مردم همچنان جان خود را در سیل از دست می‌دهند.»

بارورسازی ابرها چیست و آیا نقشی داشته است؟ بارورسازی ابرها شامل دستکاری ابرهای موجود برای کمک به تولید باران بیشتر است. این کار را می‌توان با استفاده از هواپیما برای ریختن ذرات کوچک (مانند یدید نقره) در ابرها انجام داد. آنگاه بخار آب می‌تواند راحت‌تر متراکم شود و به باران تبدیل شود.

این تکنیک ده‌ها سال است که وجود داشته است و امارات متحده عربی در سال‌های اخیر از آن برای کمک به رفع کمبود آب استفاده کرده است.

در ساعات پس از سیل، بعضی از کاربران رسانه‌های اجتماعی به سرعت این تغییرات شدید آب و هوایی را تنها با عملیات بارورسازی ابرها در این کشور نسبت دادند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی

دُبی در ماه گذشته دچار سیل بی‌سابقه‌ای شده است که گمانه‌زنی‌های گمراه کننده‌ای در مورد بارورسازی ابرها ایجاد کرده است.

این بارش چقدر نامعمول است و دلایل این بارندگی شدید چه بود؟

میزان بارندگی چقدر شدید بود؟

دُبی در سواحل امارات متحده عربی واقع شده است و معمولاً بسیار خشک است. اما در حالی که به طور متوسط کمتر از ۱۰۰ میلی‌متر در سال بارندگی دارد، گاهی اوقات بارندگی‌های شدیدی را تجربه می‌کند. در شهر العین - در فاصله کمی بیش از ۱۰۰ کیلومتری دُبی - حدود ۲۵۶ میلی‌متر باران تنها در ۲۴ ساعت ثبت شد.

یک سامانه هوای کم‌فشار «پُریده» که هوای گرم و مرطوب را جذب می‌کرد و مانع از ورود سایر سامانه‌های آب و هوایی می‌شد، دلیل اصلی آن بود. پروفیسور مارتین آمباوم، هواشناس دانشگاه ردینگ که الگوهای بارندگی در منطقه خلیج فارس را مطالعه کرده است، توضیح می‌دهد: «خصوصیت این قسمت از جهان، داشتن دوره‌های طولانی بدون باران و سپس بارندگی‌های نامنظم و شدید است، اما این رویداد، بارندگی بسیار نادری بود.»

تغییرات اقلیمی چه نقشی داشت؟

هنوز نمی‌توان دقیقاً تعیین کرد که تغییرات اقلیمی چقدر نقش داشته است. این امر مستلزم تحلیل علمی کاملی از عوامل طبیعی و انسانی است که می‌تواند چندین ماه طول بکشد.

اما این بالاترین میزان بارندگی با چگونگی تغییرات اقلیمی مطابقت دارد. به زبان ساده: هوای گرم‌تر می‌تواند رطوبت بیشتری را در خود نگه دارد - حدود ۷ درصد بیشتر برای هر درجه سانتیگراد - که به نوبه خود

ادامه مطلب ...

گزارش‌های قبلی بلمبرگ حاکی از آن بود که هواپیماهای بارورکننده ابرها در روزهای یکشنبه و دوشنبه اعزام شده بودند، اما نه در روز سه‌شنبه و زمانی که سیل رخ داد.

در حالی که به طور مستقل قادر به تأیید زمان باروری ابرها نیست، کارشناسان می‌گویند که در بهترین حالت ممکن است تأثیر جزئی بر توفان داشته باشد و تمرکز بر بارورسازی ابرها «گمراه‌کننده» است.

دکتر اتو می‌گوید: «حتی اگر بارورسازی ابرها در اطراف دبی به بارش کمی کرده باشد، جو پیش از آن هم به خاطر تغییر اقلیم خودش به قدر کافی آب داشته است که تولید ابر کند.»

بارورسازی ابرها معمولاً زمانی انجام می‌شود که شرایط و وضعیت باد، رطوبت و گرد و غبار برای ایجاد باران کافی نباشد. در هفته گذشته، نسبت به خطر بالای سیل در سراسر خلیج هشدار داده شده بود.

پروفسور دینا فرانسس، رئیس بخش علوم محیط زیستی و ژئوفیزیک در دانشگاه خلیفه ابوظبی، می‌گوید: «زمانی که چنین

سامانه‌های شدید و مقیاس بزرگی پیش‌بینی می‌شود، بارورسازی ابرها - که فرآیندی پرهزینه است - انجام نمی‌شود، زیرا نیازی به بارورکردن چنین سامانه‌های نیرومندی در مقیاس منطقه‌ای نیست.»

مت تیلور، هواشناس نیز خاطرنشان کرد که این رویداد آب و هوایی شدید پیش‌بینی شده بود. او گفت: «پیش از این رویداد، مدل‌های کامپیوتری (که تأثیرات احتمالی بارور شدن ابرها را در نظر نمی‌گیرند) پیش‌بینی می‌کردند که یک سال باران در حدود ۲۴ ساعت بیارد.»

«تأثیرات بسیار گسترده‌تر از آن چیزی بود که می‌توانستیم فقط از بارور شدن ابرها انتظار داشته باشیم - سیل شدید مناطق وسیعی از بحرین تا عمان را تحت تأثیر قرار داد.»

ماموریت‌های بارورسازی ابرها در قلمرو امارات توسط مرکز ملی هواشناسی، یک گروه ویژه دولتی، انجام می‌شود.

امارات چقدر برای بارندگی شدید آماده است؟

جلوگیری از تبدیل شدن بارندگی شدید به سیلاب‌های مرگبار نیازمند دفاع قوی برای مقابله با بارش‌های شدید ناگهانی است. البته دبی به شدت شهری شده است. فضای سبز کمی برای جذب رطوبت وجود دارد و تأسیسات زهکشی قادر به تحمل چنین میزان بارندگی بالا نبودند.

پروفسور فرانسس توضیح می‌دهد: «نیاز به استراتژی‌ها و تدابیر سازگاری برای [تطبیق با] این واقعیت جدید [باران‌های مکرر و شدید] وجود دارد.»

به عنوان مثال، زیرساخت‌های جاده‌ها و تأسیسات باید تطبیق داده شوند و مخازنی برای ذخیره‌سازی آب باران‌های بهاری و استفاده از آن در اواخر سال ایجاد شود.»

در ژانویه، اداره راه و ترابری امارات متحده عربی یگان جدیدی را برای کمک به مدیریت سیل در دبی راه اندازی کرد.

باران مصنوعی چطور تولید می‌شود؟

۱ نمک‌هایی مانند یدید نقره یا یدید پتاسیم به صورت هوایی یا با ژانراتورهایی بر روی زمین، به داخل ابرها تزریق می‌شود.

۲ این نمک‌ها به صورت کاتالیزور عمل می‌کنند و سبب می‌شوند تا قطره‌های آب موجود در ابرها به هم متصل شوند.

۳ قطره‌های آب به دانه‌های برف تبدیل می‌شوند و هنگام رسیدن به سطح زمین، به نقطه ذوب می‌رسند.

۴ بارش باران رخ می‌دهد.

BBC

منبع: تحقیق بی‌بی‌سی

روی آوردن کشاورزان به کشت آنغوزه

با آن که اکثر باشندگان این ولایت با نام آنغوزه آشنا هستند، اما شماری از کشاورزان در قسمت کشت و برداشت این محصول آشنایی نداشته و می‌افزایند در این زمینه نیاز به آموزش و راهنمایی دارند.

غلام‌رسول، کشاورزی‌ست که به‌تازگی کشت آنغوزه را شروع کرده، چنین می‌گوید: «معلومات زیادی در این باره ندارم که آنغوزه چگونه کشت می‌شود و چگونه برداشت می‌شود، می‌روم نزد کشاورزان دیگر و از آن‌ها کمک می‌گیرم.»

آنغوزه گیاهی‌ست که کاربرد دارویی دارد و بعد از ۳ تا ۵ سال به حاصل می‌نشیند. این گیاه در صورت نگهداری و محافظت درست، بوته‌های آن ۱۲ تا ۱۵ سال شیره می‌دهد که کشاورزان و باغ‌داران می‌توانند هزاران افغانی از حاصل این گیاه، عاید داشته باشند.

کردم، ولی برداشت خیلی کمی داشتیم، فعلاً آنغوزه کشت کردم، چون تعریف‌هایش را زیاد شنیدم می‌گویند فایده دارد و این که آب کم می‌خواهد.»

در همین حال، زارعین یکی از دلایل روی آوردن به کشت آنغوزه را خشک‌سالی عنوان کرده، می‌گویند که آنغوزه نسبت به محصولات دیگر آب کمتری می‌خواهد.

داوود علی‌زاده یک تن دیگر از کشاورزان این ولایت تصریح می‌کند که تنها دلیل روی آوردنش به کشت آنغوزه، خشک‌سالی و کمبود آب در این ولایت است.

او می‌افزاید: «من تا به حالا آنغوزه کشت نکردم، ولی خشک‌سالی باعث شد که به کشت آنغوزه روی بیاورم، چون خوبی که آنغوزه دارد این است که آب کمتری می‌خواهد و تا چند سال هم برداشت دارد.»

آنغوزه یا هینگ گیاهی که به‌تازگی در میان کشاورزان در ولایت هرات، در حال مروج شدن است.

این گیاه که در مناطق خشک و آهکی می‌روید، اخیراً زمین‌های زیادی در هرات کشت شده است و حاصلات آن، قناعت‌بخش خوانده شده است.

شماری از کشاورزان و باغ‌داران در هرات، از کشت و برداشت آنغوزه ابراز خرسندی نموده، می‌گویند که فرآورده‌ی آن پُر درآمد است. صفی‌الله اکبری، یک تن از کشاورزان این ولایت می‌گوید که قبل از روی آوردن به کشت آنغوزه، گندم، نخود و عدس کشت می‌کرد، اما به دلیل خشک‌سالی سال گذشته، خسارات مالی زیادی را متقبل شده است.

صفی‌الله می‌افزاید: «من سال گذشته پول زیادی را مصرف تخم و کشت زمین‌های خود

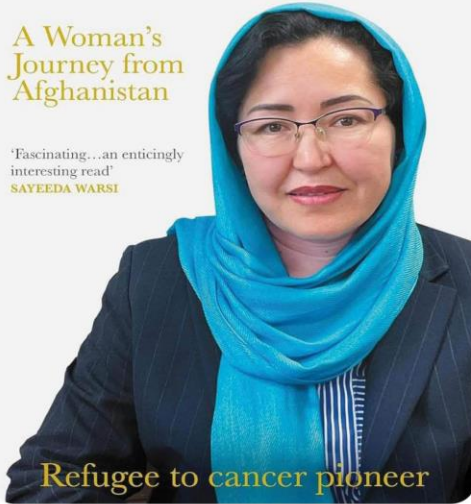

Shakar

SHAKARDOKHT JAFARI

A Woman's
Journey from
Afghanistan

'Fascinating...an enticingly
interesting read'
SAYEEDA WARSI

Refugee to cancer pioneer

مخترع و فیزیكدان افغان از

ولایت دایکندی برنده جایزه

«مبتکر سال ۲۰۲۴» بریتانیا شد

رادیولوژی در بیمارستان کودکان فرانسه در کابل مشغول به کار و نمایندگی وزارت آموزش عالی افغانستان را در کمیسیون مستقل انرژی اتمی این کشور نیز به عهده داشت. او در سال ۱۳۸۹ با بورسیه سازمان بین‌المللی انرژی اتمی افغانستان برای گذراندن دوره کارشناسی ارشد در رشته فیزیک پزشکی وارد دانشگاه ساری بریتانیا شد و بعد از اتمام این دوره به دلیل نتیجه عالی توانست بورسیه دوره دکتری این دانشگاه را نیز بدست آورد. شکرذخت دوره دکترا را در مرکز فیزیک هسته‌ای و تشعشع دانشگاه ساری بریتانیا گذراند. به گفته خودش تاکنون نشر بیش از ۴۰ مقاله علمی و ثبت دو اختراع را در کارنامه خود دارد. چندین مقاله علمی دیگر را نیز در دست نشر دارد. او سال گذشته خاطراتش را هم به نام «شکر: سفر یک زن از افغانستان» منتشر کرد. انتشار این کتاب به استقبال گسترده در فضای مجازی همراه شد. شکرذخت در سال ۲۰۱۶ برنده جایزه زنان در نوآوری در بریتانیا شد. این رقابت توسط «نهاد نوآوری بریتانیا» (Innovate UK's infocus awards) راه اندازی شده و هدف آن حمایت از زنانی است که می‌تواند الگو و الهام‌بخش سایر زنان باشند.

از مهره‌های ساده شیشه‌ای ساخته شده است. اختراعی که با آن می‌توان میزان اشعه‌ای را که بیماران سرطانی در زمان رادیوتراپی دریافت می‌کنند، با دقت بسیار بالا و در بازه زمانی مناسب اندازه‌گیری کرد. با دستگاهی که خانم جعفری ساخته در عمل می‌توان پرتودرمانی بیمار سرطانی را با دقت بسیار بالا بهینه‌سازی کرد. او این اختراعش را، که ماشین تمام اتومات خوانش دوزسنج بود و از منجوق‌های/مهره‌های شیشه‌ای ساخته شده است را زمانی ثبت کرد که به قول خودش در آن زمان «هم با بیماری سرطان دست و پنجه نرم می‌کردم و هم دوران حاملگی پسرم را می‌گذراندم.»

زندگی نامه خانم جعفری

خانم جعفری متولد ولسوالی سنگ‌تخت ولایت دایکندی در مرکز افغانستان است. کودک خردسالی بود که خانواده‌اش در سال ۱۳۶۲ خورشیدی به ایران مهاجر شد. شکرذخت در سال ۱۳۷۵ وارد دانشگاه علوم پزشکی تهران در رشته تکنولوژی رادیولوژی شد. درجه لیسانس خود را از دانشگاه علوم پزشکی تبریز ایران در سال ۱۳۷۹ گرفت. شکرذخت در سال ۱۳۸۳ همراه با همسر و فرزند خود به افغانستان بازگشت و در دانشگاه پزشکی کابل به عنوان استادیار شروع به کار کرد. علاوه بر تدریس، او در بخش‌های

شکرذخت جعفری از ولایت دایکندی در مرکز افغانستان توانست که جایزه «مبتکر سال ۲۰۲۴» (دینامک اوارد) بریتانیا را بدست آورد. او در گفتگو هدف از برگزاری این جشنواره را تشویق زنان در بخش فناوری، بازرگانی و علوم عنوان کرد، و گفت هدف تقدیر از کسانی است که کار قابل توجه در این زمینه‌ها کرده باشند. او گفت که گروه رسانه‌ای «پلاتینیوم» امسال در بخش مرکزی و جنوب غربی بریتانیا این برنامه را برگزار کرده بود که از طرف مرکز فناوری دانشگاه ساری در بریتانیا او نامزد جایزه مبتکر سال و در نهایت برنده آن شد.

خانم جعفری گفت که امیدوار است برنده شدن او، تشویقی باشد برای زنان و دختران افغان که شرایط سختی را سپری می‌کنند و همچنین امیدوار است که شرکتش به نام تروانویو (TRUEinvivo) بتواند برای تولید انبوه دستگاه پرتو درمانی اختراع شده‌اش، سرمایه‌گذاری پیدا کند.

خانم جعفری در سال ۱۳۹۸ توانست که دستگاه «دوزسنج» ثبت تشعشعات پرتو درمانی سرطان را در بریتانیا ثبت کند. او که خودش تجربه مبارزه با سرطان دارد و پدرش در اثر این بیماری جان داده است، امیدوار است که اختراعش روزی به صورت گسترده برای درمان بیماران سرطانی در سراسر جهان استفاده شود. دوزسنج (Dosimetry) اختراع او با استفاده

رسیده‌گی به معضل گرسنگی

کار خوب است. هم کمکی به خانواده‌های خود می‌شویم و هم به خودمان. شکریه احمدی، مسئول این مکان می‌گوید هدفش از ایجاد این مکان راه کارآفرینی برای بانوان و دختران عنوان می‌کند. خانم احمدی تصریح می‌کند که در این مکان، بیش از پنجاه خانم در ساعت‌های مختلف کار می‌کنند.

او علاوه می‌کند: "کار ما تنها در بخش خانم‌ها است، شمار زیادی از زنان مصروف کار هستند، اما با بعضی از چالش‌ها ما روبه‌رو هستیم، نیاز داریم از طرف حکومت حمایت شویم تا بتوانیم محصولات و تولیدات خود را نه تنها به هرات بلکه خارج از کشور هم انتقال بدهیم."

گفتنی‌ست که در سال روان، شمار زیادی از زنان به تجارت‌های کوچک روی آورده‌اند. آنان تلاش دارند با کار کردن، از یک طرف نفقه‌ی خانواده‌های‌شان را تأمین کنند و از سوی دیگر، حضورشان را در جامعه پُر رنگ کنند.

هویداست، آنان می‌گویند هرچند با کار کردن در این مکان پول اندک بدست می‌آورند، اما از طرفی کار کردن در این محیط را سرگرمی خوبی برای خودشان می‌دانند.

سوسن اکبری یک تن دیگر از زنان شاغل این مکان می‌گوید برای فرار از چالش‌های روحی و خانه‌نشین شدن به این حرفه روی آورده است، اکبری می‌افزاید: "در خانه ماندن سخت است، وضعیت روحی من خوب نبود، خانواده نگران شده بودند که من افسرده شدم. بخاطر همین آمدم این جا تا خودم را با کار کردن مصروف کنم و هم کسب درآمد کنم."

در گوشه‌ی دیگر این مکان کوچک، همانند سوسن، نازیلا ۲۵ ساله نیز از کار کردن در این جا ابراز خرسندی نموده می‌افزاید از این که دوباره با هم‌بستین خودش هم‌قطار شده و کار می‌کند خوشحال است.

هم‌چنین او اضافه می‌کند: "ما از ساعت ۸ صبح تا ۳ الی ۴ عصر در این جا هستیم و کار می‌کنیم، از این که در خانه بیکار باشیم، این

تجمع بانوانی که حلقه‌هایی کوچکی را تشکیل داده و مصروف کار کردن هستند. در این تجمع، در کنار خانم‌های خانه، شاگردان مکاتب، دانشجویان و استادان نیز با آنان هم‌قطار شده و به صورت مشترک کار می‌کنند.

شماری از این بانوان که مدت‌هاست در این مکان کوچک در بخش پروسس دواهای گیاهی کار می‌کنند، می‌گویند سفره‌های خالی آنان را وادار به انجام کارهای شاقه، اما با درآمد ناچیز نموده است.

یاسمن رحیمی یک تن از خانم‌هایی که به کسب و کار خانگی روی آورده می‌گوید بیش از یک بهار عمرش را صرف کار کردن در این محیط هرچند کوچک، اما دوستانه کرده است. او می‌افزاید: "تقریباً یک سال می‌شود که به این‌جا می‌آیم و کار می‌کنم، این‌جا خوب است، اول که آمدم زیاد با کار آشنایی نداشتم، بعداً زمانی که این‌جا بودند به من یاد دادند که چه کار کنم، حالا شکر خدا خوب است." شادی و لبخند، در چهره‌ی شماری از این بانوان

بزرگترین کشور مسلمان جهان،

در پی تبدیل شدن به یکی از پنج اقتصاد برتر

بی هیچ اطلاع قبلی علامت گذاری شده است. دولت قصد دارد زمین او را برای حفاظت از سیلاب پاکسازی کند. اما در فوریه، آقای پاندی توانست با مراجعه به دادگاه، مانع از اجرای حکم اخراج شود.

او می گوید: «این کاری است که من برای آینده فرزندان و نوه هایم انجام می دهم. اگر کاری نمی کردم، فرزندان و نوه هایم برای دولت حکم زباله داشتند. ما در برابر بی عدالتی این گونه مبارزه می کنیم». ممکن است این تنها یک مهلت موقت باشد، چون پیش از این، دولت جوامع بومی در روستاهای دیگر را پس از پرداخت غرامت اندکی برای زمین هایشان، جایجا کرده است.

سرگذشت موسمولیادی و پاندی نشان می دهد که پروژه های رئیس جمهور ویدودو اغلب مانند یک شمشیر دولبه عمل می کنند: اگرچه مناقشه برانگیز هستند، اما می توانند فرصت هایی نیز ایجاد کنند.

پنج اقتصاد برتر؟

بر اساس گزارش صندوق بین المللی پول، زمانی که آقای ویدودو برای نخستین بار در سال ۲۰۱۴ بر سر کار آمد، اندونزی از نظر شاخص برابری قدرت خرید، دهمین اقتصاد بزرگ جهان محسوب می شد. یک دهه پس از آن، اندونزی پشت سر چین، ایالات متحده، هند، ژاپن، آلمان و روسیه به جایگاه هفتم صعود کرده است.

پیش بینی شده این کشور که بزرگترین جمعیت مسلمان جهان را دارد، تا سال ۲۰۲۷ به لحاظ اقتصادی از روسیه پیشی بگیرد.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

بیشتر زوج های میانسال، در صورت توانایی مالی، خود را برای بازنشستگی آماده می کنند. اما موسمولیادی، ۵۵ ساله و همسرش نورمیس، ۵۰ ساله از این روند پیروی نمی کنند.

آنها به تازگی با پشت سر گذاشتن هزاران کیلومتر، به پایتخت جدید اندونزی مهاجرت کرده اند؛ شهری که در میان جنگل و بین اورانگوتان ها در حال شکل گیری است.

موسمولیادی اندونزی می گوید: «اینجا پیدا کردن شغل در شرایطی که هنوز در حال ایجاد زیرساخت ها هستند، باید آسان تر باشد».

اکنون خانه آنها، یک کارگاه ساختمانی در نوسان تارا در جزیره بورنئو است. نوسان تارا یک کلمه جاوه ای به معنای مجمع الجزایر است.

در حالی که نورمیس در حال مخلوط کردن سیمان است، موسمولیادی کاشی ها را می چیند. رویای آنها رویای اندونزی است. موسمولیادی امیدوار است شغل ثابتی پیدا کند و به عنوان پیمانکار فرعی این پروژه عظیم فعالیت کند.

یک پایتخت جدید برای اندونزی در میان جنگل های بارانی استوایی ساخته می شود از دو سال پیش وقتی جوکو ویدودو، رئیس جمهوری اندونزی خیر احداث نوسان تارا را اعلام کرد، کسب و کار شکوفا شده است. دولت پیش بینی می کند که تا سال ۲۰۲۹، دو میلیون نفر در اینجا ساکن خواهند شد. اما ده ها کیلومتر آنسو تر، پاندی، ۵۱ ساله، و همسرش سیامسیاه نگران اخراج شدن هستند.

آنها از یک جامعه بومی ۲۰ هزار نفری هستند و به لحاظ قانونی مالکیت زمین هایی که چند نسل از خانواده او آنجا زندگی کرده اند، متعلق به آنها نیست. آقای پاندی یک روز صبح که از خواب بیدار شد، دید زمینش

ادامه مطلب . . .

این کشور جنوب شرق آسیا فوریه امسال انتخابات ریاست جمهوری برگزار کرد، که پروبو سوبیاتو، وزیر دفاع پیروز شد.

او وعده داده سیاست‌های اقتصادی سلف خود را دنبال کند، و پسر آقای ویدودو، گیران را کابومینگ را کا را به عنوان معاون خود برگزیده است. جوشوا پارده، اقتصاددان ارشد در یکی از ده بانک برتر اندونزی، بانک پرماتا، می‌گوید: «برنامه‌های ویدودو روی کاغذ خوب هستند و می‌توانند اندونزی را به پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول نزدیک‌تر کنند». اما این کشور آرزوی بزرگتری دارد: اینکه تا سال ۲۰۴۵، در صد سالگی تاسیس خود، به یکی از ۵ کشور با درآمد بالا در جهان تبدیل شود. به گفته سری مولیانی، وزیر اقتصاد اندونزی، برای رسیدن به این هدف اقتصاد این کشور باید سالانه ۶ تا ۷ درصد رشد کند. رشد فعلی ۵ درصد است.

«تب نیکل»

اندونزی به خاطر جزیره گردشگری بالی شهرت دارد. اما در عین حال دارای بزرگ‌ترین ذخایر نیکل جهان است که از آن برای ساخت باتری وسایل نقلیه الکتریکی استفاده می‌شود.

وقتی رئیس‌جمهور ویدودو برای اولین در سال ۲۰۱۹ ممنوعیت صادرات نیکل خام را اعلام کرد، اتحادیه اروپا از اندونزی در سازمان تجارت جهانی شکایت کرد.

رئیس‌جمهور گفت که می‌خواهد فرآوری مراحل پایین‌دستی نیکل را در اندونزی توسعه دهد.

بر اساس مقاله یک نهاد تحقیقاتی مستقل به نام موسسه توسعه اقتصادی و مالی، سیاست‌های آقای ویدودو در زمینه نیکل موجب ایجاد شغل و رشد اقتصاد اندونزی شده است.

اما اندونزی برای ساخت کوره‌های نیکل، همچنان به شدت به سرمایه‌گذاری چین وابسته است که این خود سوالاتی را درباره آینده ایجاد می‌کند. به خصوص از آنجا که پیش‌بینی شده امسال رشد اقتصادی چین از ۵.۲ درصد به ۴.۶ درصد کاهش خواهد یافت.

رئیس‌جمهور ویدودو همچنین به خاطر «فرش قرمزی» که برای سرمایه‌گذاری چینی‌ها پهن کرده مورد انتقاد است. به ویژه چون متهم است مشکلاتی نظیر مناقشات بر سر زمین، مسایل بهداشتی و تخریب محیط زیست در ارتباط با سیاست‌های صنعتی خود را نادیده می‌گیرد.

ملکی ناهار، هماهنگ‌کننده شبکه حمایت از معدن در اندونزی می‌گوید:

«تب نیکل باعث شده دولت عقلش را از دست بدهد».

جزیره نوردی؟

ارتباطات کلید توسعه اندونزی است. چون این کشور شامل ۱۷۰۰ جزیره است که در سه منطقه زمانی پراکنده شده‌اند، و پایتخت فعلی آن، جاکارتا، در حال غرق شدن در دریا است.

در سال ۲۰۲۲، در شرایطی که جهان از مشکلات ناشی از همه‌گیری کرونا بهبود پیدا می‌کرد، تصویب قانونی برای انتقال پایتخت اندونزی از سوی رئیس‌جمهور ویدودو باعث تعجب همگان شد.

بعضی از کشورها از جمله چین تمایل خود را برای سرمایه‌گذاری در توسعه پایتخت جدید ابراز کرده‌اند، با این حال تا کنون نتیجه «ملموسی» وجود نداشته است.

نائلول هدا عضو اندیشکده مستقل مرکز مطالعات اقتصادی و حقوقی می‌گوید: «تا به حال، جذب سرمایه‌گذاران بزرگ جهانی برای سرمایه‌گذاری در نوسان‌تارا دشوار بوده است».

رئیس‌جمهور شیوه‌های مختلفی را آزموده است. از جمله تصویب یک قانون کار که منافع سرمایه‌گذاران را تامین می‌کند و از نظر جامعه مدنی باعث نقض حقوق کارگران می‌شود.

او در ماه اکتبر قدرت را واگذار می‌کند، و بر اساس گزارش‌ها احداث پایتخت جدید، نوسان‌تارا را به عنوان میراث دائمی خود می‌بیند.

اما فرمان نور، پژوهشگر سیاسی در آژانس دولتی تحقیقات نوآوری ملی این میراث را لکه‌دار می‌داند. آقای نور می‌گوید: «از بسیاری از جنبه‌ها، نوسان‌تارا بازتابی از چگونگی کمرنگ شدن ارزش‌های دموکراتیک در توسعه و عملکردهای سیاسی طی ۱۰ سال گذشته است».

در همین حال، رئیس‌جمهور آینده، آقای سوبیانو، با وعده سیاست‌های عوام‌فریبانه مانند شیر و ناهار رایگان برای مادران و کودکان، سعی کرده محبوبیت کسب کند.

کارشناسان هشدار می‌دهند که این پروژه‌ها می‌توانند بودجه‌ای را که هم‌اکنون به دلیل پروژه‌های کلان رئیس‌جمهور تحت فشار است، حتی بیش از پیش با سختی مواجهه کنند.

آقای هدا می‌گوید: «ناهار رایگان و چند سیاست دیگر بودجه دولت را خالی خواهند کرد و باعث افزایش بدهی ملی می‌شوند. اگر سیاست‌های دولت بعدی همچنان به این شکل بی‌پروا ادامه یابد، گمان می‌کنم با وجود رویای تبدیل شدن به بزرگ‌ترین اقتصاد جهان، می‌تواند بدهی کشور را تا سال ۲۰۲۹ دو برابر کند».

کساده بازار فروش قالین در هرات

اما از هیچی بهتر است.» شماری از این زنان می‌گویند که نبود بازار مناسب بر مقدار معاش آن‌ها تأثیر گذاشته و پول کمتری از کارشان بدست می‌آورند. این زنان علاوه می‌کنند با پولی که از قالین‌بافی بدست می‌آورند، نمی‌توانند نیازهای روزمره‌ی زندگی‌شان را تأمین کنند. لطیفه و سلیمه دو تن دیگر از قالین‌بافان این کارگاه می‌گویند: «من در خانه هفت نفر نان‌خور دارم، شوهرم گاری‌کش است و من هم مجبور هستم تا هر روز بیایم و این جا قالین‌بافی کنم، ولی با پولی که از این جا به دست می‌آورم، نیازهای ما برطرف نمی‌شود.» «قبلاً خوب بود، پسر من به ایران می‌رفت و کار می‌کرد تومان ارزش داشت، ولی از روزی که او به ایران نمی‌رود من به این جا آمدم، خدا را شکر خوب است، نان خشک ما می‌شود.»

در همین حال، نیلوفر رسولی، مسئول این کارگاه قالین‌بافی می‌گوید که یکی از چالش‌های سد راه آنان، نبود بودیجه مالی و نبود بازار مناسب برای فروش قالین‌ها است.

او از مسئولان حکومت سرپرست خواهان برگزاری نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی است تا از این طریق بتواند برای دست‌یافته‌های‌شان بازاریابی کند.

خانم رسولی می‌افزاید: «بیش‌تر از ۵۰ خانم در این کارگاه مصروف کار هستند، اگر ما بازار فروش خوب داشته باشیم می‌توانیم تعداد بیشتری از زنان را استخدام کنیم و برای‌شان زمینه‌ی کار ایجاد کنیم، ولی خودتان می‌دانید زمانی که بازار فروش نباشد، ما هم پول و سرمایه‌ی نداریم تا برای کارکنان خود بدهیم و مجبور می‌شویم که تعداد کارکنان خود را کم کنیم.»

گفتنی است که قالین‌بافی یکی از صنایع دستی دیرینه‌ی افغانستان به شمار می‌رود، و منبع عایداتی خوبی برای زنان و دختران به‌خصوص در روستاها و مناطق مختلف افغانستان می‌باشد.

فقر و چالش‌های اقتصادی پای شمار بسیاری از زنان و دختران را به کارگاه‌های قالین‌بافی کشیده است. شماری از این زنان می‌گویند سعی دارند نان‌آوران خانواده‌های‌شان را از لحاظ اقتصادی کمک و همکاری کنند.

لیلا، یک تن از زنان قالین‌باف این کارگاه بیش از دو بهار عمرش را مصروف قالین‌بافی است می‌گوید قبل از قالین‌بافی بیکار بوده، اما حالا از این که کار می‌کند خرسند است.

او می‌افزاید: «من دو سال می‌شود قالین‌بافی می‌کنم، تنها با کار کردن شوهر من مصارف خانه تأمین نمی‌شود، از بیکاری خوب است، روزانه می‌آیم این‌جا و کار می‌کنم. فقط سخت است ماندگی و خستگی دارد

ساخت دستگاه ندافی از سوی یک جوان در هرات

گزارش گر: کبرا سالاری

دیگر مجبور نباشند با دست پنبه‌زنی کنند. او علاوه می‌کند: «خوب هدف از ساخت این دستگاه در اصل این است تا کمکی به زنان کنیم، شمار زیادی از خانم‌ها در کارگاه‌ها مصروف پنبه‌زنی با دست هستند که این کار هم زمان‌بر است و مشکل، اما این دستگاه می‌تواند کار آن‌ها را هم راحت‌تر و هم سریع‌تر پیش ببرد و کارشان را تمام کنند.»

به گفته‌ی آقای صالحی، هرچند در ایران از دستگاه‌های ندافی استفاده می‌شود، اما این اولین بار است که دستگاه ندافی در هرات ساخته می‌شود.

در همین حال، صالحی از مسئولان محلی خواهان حمایت و توجه از جوانان کشور است، زیرا او می‌افزاید با ساخت و تولید شمار زیادی از دستگاه‌های حلاجی، سهولت بزرگی در کار پنبه‌زنی ایجاد خواهد شد. «من از حکومت این خواهش را دارم تا از ما حمایت کنند، فعلاً من توان مالی ندارم که تعداد این دستگاه‌ها را بیش‌تر کنم، اما اگر حکومت در این بخش کمک و همکاری کند تا تعداد زیادی از دستگاه‌ها را در بازار عرضه کنیم در کار پنبه‌زنی سهولت‌های زیادی پیدا می‌شود و ما جوانان هم تشویق می‌شویم.»

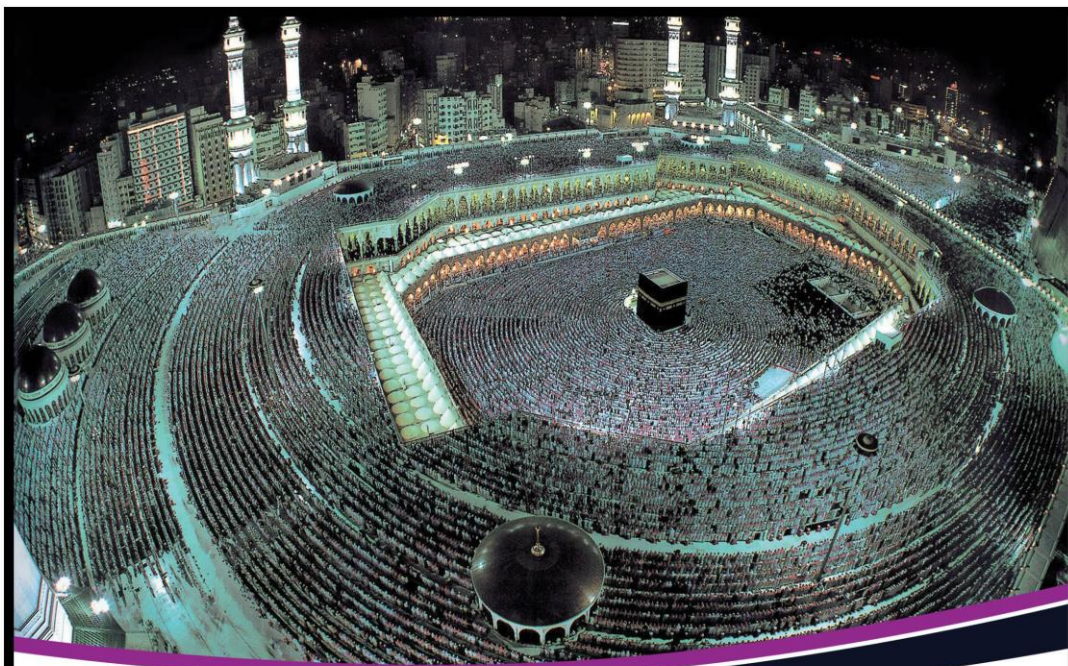
این در حالی‌ست که قبل از این نیز شماری از جوانان در هرات، دست به ابتکار و کارهای خلاقانه زده‌اند، اما آنان می‌گویند که هیچ سیستم مشخصی از سوی حکومت سرپرست برای حمایت از چنین ابتکارات وجود ندارد.

میثم صالحی، جوانی که محصل برحال رشته‌ی مهندسی است می‌گوید با دوستاش دستگاهی ساخته که کار آن پنبه‌زنی است. میثم دستگاه‌اش را تحت نام دستگاه ندافی یا دستگاه حلاجی معرفی می‌کند. او می‌افزاید این دستگاه را در عرض چهار ماه ساخته و تمام هزینه‌های ساخت آن را خودش پرداخت کرده است و اکنون از طریق آن کسب درآمد می‌کند.

صالحی می‌گوید: «من همراهی یکی دو تا از بچه‌ها، چهار ماه می‌شود که کار ساخت این دستگاه را تمام کردیم و حالا هم کار می‌کند و هم‌ایش کار می‌کنیم. تمام مصرف ساخت این دستگاه را خودم از جیب خودم دادم. فعلاً شکر خوب است، نیازهای خانه را از طریق پولی که از این دستگاه بدست می‌آورم، برطرف می‌کنم.»

از سویی هم، میثم تصریح می‌کند که هدف‌اش از ساخت دستگاه پنبه‌زنی، ایجاد سهولت و افزایش بهره‌وری در کار زنان است تا آنان

معماری که مسجدالحرام و مسجدالنبی را توسعه داد و حاضر نشد از پادشاه عربستان پول بگیرد

محمد کمال اسماعیل سال ۱۹۰۸ میلادی در مصر به دنیا آمد. او کسی بود که مسجدالحرام و مسجدالنبی را طراحی و بازسازی کرد

محمد کمال اسماعیل مردی بود که مسئول بازسازی و توسعه حرمین شریفین در عربستان سعودی شد.

محمد کمال اسماعیل در سال ۱۹۰۸ میلادی به دنیا آمد و ملک فهد، پادشاه درگذشته عربستان سعودی او را برای نظارت بر گسترش مسجدالحرام در مکه و مسجدالنبی در مدینه انتخاب کرد.

گسترش مسجدالحرام در آن زمان بزرگترین توسعه آن در ۱۴ قرن توصیف شد.

با وجود تلاش‌های ملک فهد، پادشاه وقت عربستان و شرکت سعودی بن لادن برای پرداخت دستمزد، او هیچ پولی برای طراحی مهندسی و نظارت بر ساخت بناها دریافت نکرد.

او گفت: «چرا باید برای کار در مقدس‌ترین مکان‌های دنیا پول بگیرم، چگونه می‌توانم در روز قیامت در برابر خداوند بایستیم؟
ادامه مطلب در صفحه بعدی ...»

ادامه مطلب . . .

تحصیل و ازدواج

محمد کمال کم سن‌ترین دانش‌آموزی بود که توانست در مصر از دبیرستان فارغ‌التحصیل شود و به جوان‌ترین دانشجوئی تبدیل شد که تا آن زمان از دانشکده سلطنتی مهندسی فارغ‌التحصیل شده بود.

پس از آن، او را به اروپا فرستادند تا تحصیلاتش را در زمینه معماری اسلامی ادامه دهد.

محمد کمال اسماعیل فرد بسیار مومنی بود. سبک زندگی خاصی داشت و بیشتر وقت خود را صرف عبادت می‌کرد.

زمانی که قرارداد طراحی و بازسازی مسجد الحرام و مسجد النبی را امضا کرد، بیش از ۸۰ سال داشت.

پس از آن، او بقیه عمر خود را صرف کار در مکان‌های مقدس کرد، بدون آن که با رسانه‌ها در ارتباط باشد.

او تا ۴۴ سالگی ازدواج نکرد. همسرش

قبل از مرگ یک پسر به دنیا آورد و پس از آن او به مردی تبدیل شد که خود را وقف عبادت کرد تا اینکه از دنیا رفت. او بیش از صد سال عمر کرد.

سنگ مرمر سفید

علاوه بر طراحی بناهای مسجد الحرام و مسجد النبی، باید به مواد و مصالح نادری که در ساخت این بناها استفاده شده هم اشاره کرد.

اگر به این مکان‌های مقدس سفر کرده باشید، خواهید دید که با وجود گرمای بسیار شدید در عربستان، کف مسجد الحرام خنک است.

علت خنکی کف زمین استفاده از نوع نادری از مرمر سفید است که در یونان یافت می‌شود.

دکتر کمال به یونان سفر کرد و این مرمر نادر را خریداری کرد.

این مرمر با درخششی بی‌نظیر و رنگ سفیدی که دارد، در خنک نگه‌داشتن مکان‌ها در هوای داغ کمک می‌کند.

وقتی کار بازسازی مسجدالنبی آغاز شد، پادشاه عربستان از دکتر کمال خواست که از مرمر سفید برفی استفاده کند.

توضیح تصویر، علاوه بر طراحی ساختمان‌های مسجدالحرام و مسجدالنبی، باید به مواد و مصالح نادری که در ساخت این بناها استفاده شده هم اشاره کرد

مسجدالحرام، که بنای کعبه در میان آن قرار دارد، مقدس‌ترین مکان اسلام است که در شهر مکه در عربستان سعودی واقع شده است.

این مسجد در طول تاریخ بارها گسترش یافته تا بتواند پذیرای تعداد فزاینده حجاجی باشد که هر سال برای انجام مناسک حج و عمره به آنجا سفر می‌کنند.

پس از گسترش در زمان ملک فهد، مساحت مسجد حدود ۳۵۶۸۰۰ متر مربع شد و گنجایش ۸۲۰ هزار نمازگزار در روزهای عادی و بیش از یک میلیون نمازگزار در موسم حج و ماه مبارک رمضان را دارد.

نمایش‌گاه خیابانی کتاب در هرات گشایش یافت

کتاب در خیابان، باعث می‌شود هر ره‌گذری به سمت کتاب جذب شود. علی‌احمد تصریح می‌کند: «نمایش‌گاه به بیرون خوب است، چون همه می‌بینند و کتاب نگاه می‌کنند. منم امروز وقتی خبر شدم که نمایش‌گاه است، آمدم تا از نمایش‌گاه دیدن کنم و کتاب بخرم».

محمد عثمانی یک تن دیگر از بازدیدکننده‌گان نمایش‌گاه می‌افزاید: «ما از مسئولان همین خواهش را داریم که نمایش‌گاه‌های بیش‌تری برگزار کنند. برگزاری این نمایش‌گاه بسیار مفید است چون ما را با کتاب‌های جدید و جدیدتر آشنا می‌کند».

گفتنی است که در این نمایش‌گاه، بیش از ۲ هزار جلد کتاب در بخش‌های مختلف به نمایش گذاشته شده‌است.

از آغاز سال روان تاکنون، این سومین نمایش‌گاه کتاب است که در این ولایت برگزار می‌شود.

در سوی دیگر، بازدیدکننده‌گان این نمایش‌گاه، ابراز خرسندی کرده و برگزاری چنین نمایش‌گاه‌هایی را به‌ویژه برای زنان و دختران مفید و مهم عنوان می‌کنند.

پرینسا پوپل، یک تن از اشتراک‌کننده‌گان این نمایش‌گاه می‌گوید: «واقعاً یک احساس خوبی دارم، امروز که زنان و دختران نمی‌توانند به پوهنتون و مکتب بروند، این نمایش‌گاه‌ها برای روحیه‌شان خوب است. حالا که پوهنتون‌ها نیست دخترها می‌توانند از طریق کتاب‌هایی که به این نمایش‌گاه‌ها است، سطح آگاهی خود را بالا ببرند».

در کنار نوجوانان و جوانان، حضور کودکان نیز در این نمایش‌گاه پُر رنگ است.

علی‌احمد، کودک ۱۳ ساله‌بی‌ست که برای بازدید از کتاب و نمایش‌گاه به این مکان آمده است.

او می‌گوید هرچند بیش از این در نمایش‌گاه‌ها اشتراک کرده بود، اما برگزاری نمایش‌گاه

نمایش‌گاه کتاب، زیر نام «نمایش‌گاه خیابانی کتاب» روز (یکشنبه، ۱۶ ثور) به مدت شش روز در هرات گشایش یافت.

فاروق محمودی، یک تن از مسئولان برگزارکننده‌ی این نمایش‌گاه، ضمن ابراز خرسندی از استقبال گرم شهروندان این ولایت از نمایش‌گاه کتاب، می‌گوید که آنان تلاش دارند تا نمایش‌گاه‌های بیش‌تری برگزار کنند.

او می‌افزاید: «امروزه متأسفانه، نه تنها جامعه‌ی افغانستان، بلکه تمام جوامع به‌خصوص کشورهای اسلامی بیش‌تر از این که بیابند به خودشان باشند، به فکر شکم خود هستند، همین حالا فقط در گرده‌ی پارک بیش از ۴۰-۳۰ رستوران است، [اما کتاب‌خانه‌یی نیست]».

آقای محمودی، اهداف از برگزاری این نمایش‌گاه را ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی میان نوجوانان و جوانان عنوان می‌کند.

آغاز کارزار واکسین پولیو در هرات

یک پسر ۹ ماهه دارم که فردا می‌خواهم او را به مرکز واکسین ببرم و واکسین کنم. از همه‌ی مردم می‌خواهم که بچه‌های‌شان را واکسین کنند تا به امراض مختلف دچار نشوند».

مهری محمدی، یک تن دیگر از باشندگان این ولایت می‌گوید: «پولیو یک مرضی است که تداوی ندارد، اگر پیش‌گیری نکنیم، تداوی ندارد. به همین خاطر همه‌ی خانواده‌ها باید مسئولیت‌پذیر باشند و غفلت نکنند. بعضی از فامیل‌ها که [کارکنان واکسین پولیو] به خانه‌های‌شان می‌روند یا می‌گویند که طفل ما خواب است یا مهمان داریم و هزار بهانه می‌آورند. نمی‌فهمند که چقدر این واکسین پولیو برای اطفال مفید است». گفتنی است که براساس اعلام سازمان جهانی صحت، پس از اخراج اجباری مهاجران افغان از پاکستان، خطر ابتلای کودکان به پولیو در این کشور افزایش یافته است.

مثبت، فقط یک سمیل محیطی مثبت در هرات وجود دارد. متباقی سمیل‌های محیطی مثبت در قندهار است، در زابل است و همچنان حوزه‌ی مشرقی که بیش‌ترین واقعات سمیل محیطی دارد».

در همین حال، حیات‌الله مهاجر فراهی، معاون والی هرات می‌گوید که زمینه‌ی تطبیق کارزار واکسین ضد فلج کودکان برای کارکنان مربوطه در تمام ولسوالی‌های این ولایت فراهم شده است. مهاجر می‌افزاید: «پولیو د برخ کار کوونکی کولای شی د هرات ولایت همدا ول د غرب زون ک هغه لری مناطقو ته ولا شی او همدا دول ولسوالیو او اطرافو ته ولار شی او دوی خپل کار په اه زره باند وکی د امنیت د ناحی خه مو ستونزه نه لرو».

در سوی دیگر، شماری از باشندگان هرات ضمن ابراز نگرانی از ثبت نمونه‌های مثبت محیطی در این ولایت، می‌گویند که به منظور جلوگیری از شیوع این بیماری فلج کودکان در این ولایت، کودکان‌شان را واکسین می‌کنند. محمدعثمان، باشنده‌ی هرات، می‌گوید: «من

سومین دور کارزار تطبیق واکسین ضد فلج کودکان در سال ۲۰۲۴ میلادی، (یک‌شنبه، ۹ ثور) در هرات افتتاح شد.

محمدآصف کبیر، مسئول بخش عملیاتی تطبیق واکسین پولیو در حوزه‌ی غرب می‌گوید که در این کارزار چهار روزه، ۷۵۸ هزار کودک زیر پنج‌سال در تمام ولسوالی‌ها و سطح شهر هرات، واکسین پولیو دریافت کنند.

آقای کبیر می‌افزاید که در سطح کشور ۱۷ نمونه‌ی مثبت محیطی ویروس پولیو ثبت شده است که هرات نیز شامل این ساحه‌های آلوده به این ویروس محیطی است.

«ما سمیل محیطی یا نمونه‌ی ویروس را در محیط داریم، اگر قبلاً ویروس در حوزه‌ی جنوب بود یا در حوزه‌ی مشرقی، امروز در غرب ما، شهر هرات هم سمیل محیطی یا نمونه‌ی مثبت محیطی پیدا شده، اما خوشبختانه ما واقعه‌ی وحشی پولیو نزد اطفال نداریم. در سطح افغانستان در کل ۲۷ سمیل محیطی مثبت وجود دارد که یک سمیل از ۲۷ سمیل محیطی

عمل توأم با اندیشه

نویسنده: کبیرا سلاری

اندیشه چیست؟ چرا ما نمی‌اندیشیم؟ تدبیر و تأمل در کاری، تفکر در عواقب کارها، به دقت نگریستن کاری را اندیشه گویند؛ اما آیا ما واقعا در کنش خود تدبیر و تأمل می‌کنیم؟

بیش‌تر ما بدون آن که در کار و کنش خود تدبیر کنیم، آن کار را انجام می‌دهیم؛ چنین عملی سبب می‌شود که فقط در جهان باشیم و با جهان بیرون ارتباط برقرار نکنیم. با جهان بودن نیاز به آگاهی دارد و آگاهی فرایندیست طولانی که با خواندن چهار تا کتاب حاصل نمی‌شود. به راستی چند فیصد ما کتاب می‌خوانیم و کتاب را می‌فهمیم؟ وقتی پرفروش‌ترین کتاب‌های ما، کتاب‌های آشپزی و تعبیر خواب استند؛ این یعنی ما ملت خوردن و خوابیدن هستیم. باید گفت که واحد اندازه‌گیری کتابخواندن تعداد صفحه یا مدت زمان روز نیست، بلکه مقدار تغییری است که در شناخت از هویت خود یا ماهیت جهان اطراف ما ایجاد می‌کند. ما کتاب را نمی‌فهمیم، چون کتاب را به خوانش نمی‌گیریم، فقط آن را می‌خوانیم. به خوانش گرفتن کتاب، باعث ایجاد اندیشه و تفکر می‌شود؛ آن وقت است که ما می‌توانیم با مفاهیم به خوانش گرفته شده، با جهان بیرون ارتباط برقرار کنیم. یا مطالعه‌ی چند تا کتاب، نمی‌توانیم ادعا کنیم که آگاه شدیم. به گفته‌ی انشتین «دو چیز خیلی سر و صدا می‌کند، یکی خرده‌پول و دیگری خرده‌معلومات». این خرده‌معلومات می‌تواند برای انسان خطرناک باشد، خطری که فهم کم و اعتقاد زیادی در پی دارد. افرادی که فقط چند تا کتاب محدود می‌خوانند، تبدیل به متعصب‌ترین افراد می‌شوند، چون فکر می‌کنند که همه چیز را می‌دانند. در اصل آگاهی زاده‌ی فرایند برای تغییر است. آگاهی به مفهوم دانستن واقعیت‌های اجتماع است و سرچشمه‌ی این آگاهی مطالعه است. مطالعه‌ای که به خوانش گرفته شود و با جهان بیرون ارتباط داده شود، آن وقت است که آگاهی حاصل می‌شود. سیستم آموزشی در نظر گرفته شده برای کودکان و جوانان در اصل با مفهوم خوانش بیگانه است. حتی عده‌ای از آموزگاران تا هنوز با واقعیت خوانش نیز ناآشنا اند. چنین آموزگارانی فقط بر حفظ لقمه‌های واژه‌ها و به اتمام‌رساندن

نصاب
تعلیمی

تمرکز کرده‌اند، انگار

با این کارشان برای‌شان جایزه‌ی نوبل داده می‌شود. ما هر روز کلمه‌هایی را می‌آموزیم که حتا نمی‌دانیم با آن‌ها چی کار کنیم. ما واقعا نقش کلمات را نمی‌دانیم، کلمه‌هایی که می‌توان با آن‌ها جهان را دگرگون کرد. پائولو فریبه معتقد است: «اطلاعات وقتی مهم هستند که مسئله‌ای طرح شده باشد، بدون طرح مسئله، گردآوری اطلاعات لحظه‌ای مهم در عمل آموختن شمرده نمی‌شود و فقط انتقال چیزی است از آموزگار به آموزنده». دقیقاً روشی است که آموزگاران ما از آن استفاده می‌کنند، انتقال دادن.

البته لازم به ذکر است که نباید بر همه‌ی آموزگاران چنین بر چسبی زد. در هنگام آموزش ما باید نه تنها خواندن و نوشتن را بیاموزیم، بلکه باید طریقه‌ی صحیح اندیشیدن را نیز بیاموزیم و آموزگار خوب باید سعی کند تا آموزنده را وادار به اندیشه و خلق اندیشه کند؛ اما برای چنین کاری، آموزگار باید خودش اندیشه‌گر باشد. اندیشه‌گری که خلق اندیشه کند نه این که اندیشه‌سوز باشد؛ تا بتواند اطلاعات و مفاهیمی را که به آموزگاران انتقال می‌دهد، زمینه‌ی تفکر را برای آموزندگان ایجاد کند. هر فعالیتی، هر قدر هم ساده باشد نیاز به تفکر و اندیشه دارد. در هنگام آموزش ما باید در کنار خواندن و نوشتن، طریقه‌ی صحیح اندیشیدن را نیز بیاموزیم کتاب پیدا‌کوزی در جریان پیشرفت در اصل گزارشی است از تلاش فریبه برای جامه‌ی عمل پوشاندن به اندیشه‌اش. عملی را که بدون اندیشه و تدبیر انجام دهیم، آن عمل زاده‌ی ذهن

خود ما نیست، عملی است که به تقلید از دیگران و بدون تدبیر انجام می‌دهیم، به خاطر همین است که جامعه‌ی ما به سمت جلو نمی‌رود، چون بر حسب تکرار، کارهای خود را انجام می‌دهیم و با اندیشه و تفکر جلو نمی‌رویم، انگار خواهان تغییر و نوآوری نیستیم. برای این که در جامعه تغییر ایجاد کنیم، وظیفه‌ی هر یک ما این است که در ابتدا تفکر و آگاهی فردی بعد تفکر و آگاهی جمعی را به وجود آوریم. عمل توأم با اندیشه، پائولو فریبه در تمام متن‌هایش تأکید بر عمل توأم با اندیشه نموده است. او متفکری بود که با اندیشه‌هایش، تغییری در واقعیت‌های اجتماعی را به وجود آورد. برای این که جامعه تغییر کند، لازم است که ابتدا اساس فکر مردم تغییر کند. مردم مانند ماده‌ی خام هستند که برای مدتی می‌توان به هر شکلی آن‌ها را درآورد، هر کسی، هر دستی، هر قدرتی می‌تواند شکل دل‌خواه خودش را از آن‌ها بسازند و در قالب افکار خودشان، آن‌ها را درمی‌آورند، بعد کم کم ضمیرشان را تغییر می‌دهند. این است سر‌نوشت مردم، مردمی که تفکر و اندیشه نداشته باشند، بازپچی دست هر کسی می‌شوند، حتا بازپچی جهالت خودشان. پس نیاز است که فرمان‌را تغییر دهیم و آگاه شویم تا عملی را که انجام می‌دهیم براساس تقلید و تکرار از دیگران نباشد، بلکه زاده‌ی اندیشه و ذهنیت خود ما باشد. اندیشیدن در امور نشان دهنده‌ی ارتباط ما با جهان است. اگر با جهان نباشیم، کم‌کم صفت حیوانی را به خود می‌گیریم، زیرا حیوانات نیز در جهان اند؛ اما با جهان نیستند، آن‌ها با جهان بیرون ارتباط برقرار کرده نمی‌توانند، چون اندیشه و تفکر ندارند فقط در جهان حضور دارند، بنابراین تنها در جهان بودن کافی نیست.

دیالکتیک نسل ما

نویسنده: کبرا سالاری

دیالکتیک واژه‌ای که سابقه‌ی دیرینه دارد و در طول تاریخ، تعابیر متفاوتی از آن شده است. می‌خواهم در این جا اشاره‌ی کوتاهی به آن تعابیر داشته باشم تا تفاوت کاربرد آن زمان از دیالکتیک را با زمان حال بدانیم.

دیالکتیک قدیم به معنای مبادله‌ی گفتار و استدلال بود. در آن زمان یعنی قبل از سال‌های (۱۷۷۰) دیالکتیک را هنر گفتار می‌پنداشتند، گفتاری که می‌فهماند و متقاعد می‌کند. دیالکتیک‌دان بیش‌تر سعی می‌کرد که معرفت خود را در یک دستگاه منسجم سازمان دهد. در هنگام دیالکتیک بیش‌تر سعی بر این بود که دیالکتیک‌دان دلایلی قطعی یابد تا معترض را در برابر او و آرای‌اش به سکوت وادار کند. اصلن دیالکتیکی صورت نمی‌گرفت، بیش‌تر به میدان نبرد کلمات می‌ماند که سعی می‌کردند در این نبرد برنده شوند، فرقی نمی‌کرد که حق با آن‌ها بود یا نبود. فقط بُرد مهم بود، البته به این بُردشان افتخار هم می‌کردند.

می‌توان گفت که دیالکتیکی صورت نمی‌گرفت، بیش‌تر شکل مشاجره‌ای داشت که سخنان‌شان را تحمیل می‌کردند، حتی اگر حق با آن‌ها هم نبود.

دیالکتیک قدیم با منطق ارتباط نزدیکی داشت؛ اما منطق، بیش‌تر آیین اندیشه‌ی عقلانی است در صورتی که دیالکتیک هنر انطباق شناسایی قواعد منطق بر مباحثه است. به عقاید زنون و سوفسطاییان، دیالکتیک مشاجره‌ای چابک‌دستانه و ماهرانه برای تخریب عقاید حریف بود. آن‌ها در هنگام دیالکتیک حریف یک‌دیگر بودند. حتی برای این که افراد چنین دیالکتیک‌دانانی شوند، آموزش می‌دیدند، از جمله می‌توان به مدرسه‌ی سوفسطاییان اشاره کرد، البته در ابتدا سوفسطایی‌ها به شاگردان‌شان تعلیم همراه با خرد و دانش می‌دادند، ولی بعدها از دیگر دیالکتیک‌ها متأثر شدند و سعی داشتند سخن‌ورانی را پرورش دهند که هنر متقاعد کردن دیگران را با زبردستی و فریب داشته باشند. سوفسطاییان در استفاده از دیالکتیک نسبت به حقیقت بی‌اعتنا بودند؛ تنها به دنبال موقعیت (سیاست) و موفقیت بودند. ولی ارسطو برخلاف دیالکتیک سوفسطاییان معتقد بود که «مباحثه، بازی با کلمات و تردستی سخن نیست؛ بلکه مراد از دیالکتیک، جستن حقیقت و تفکر است.» ارسطو طرفدار تعریف و

گفت‌وگو بود.

سقراط تفکر را چنین تعریف می‌کرد: «عبارت از رفت‌وآمدی است درنگ‌ناپذیر از جزئی به کلی و از کلی به جزئی»؛ اما دیالکتیک افلاطون مانند دیالکتیک سقراط فقط مثبت نبود؛ بلکه دیالکتیکی بود پویا و متضمن حرکتی ذهنی. افلاطون معتقد بود، هنگامی که افراد جوان‌اند باید با طعم دیالکتیک آنان را آشنا سازیم که متأسفانه اکثریت جوانان ما طعم دیالکتیک را نجشیده‌اند. البته این واضح است که چرا؟ چون بزرگان ما تا حالا دیالکتیکی انجام ندادند که جوانان یاد بگیرند، اگر هم داشتند، مانند نبرد بوده، نه دیالکتیک.

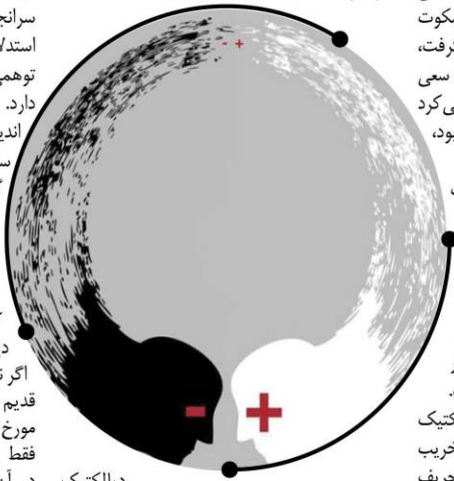
دیالکتیک مفهومی است که به آسانی مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد، متأسفانه امروزه کسی را اهل دیالکتیک می‌گویند که دارای مهارت و زبردستی باشد، نه تفکر عمیق. مهارتی که بتواند با سخنان‌اش دهان دیگران را ببندد و به نفع خود گفت‌وگو کند. بیش‌تر سعی دارند که نظریات مخالف را درهم بریزند، دیالکتیک‌دان بیش از آن که قانع کند، ایجاد زحمت می‌کند. نقش کلمات که می‌توان با آن مفاهیم را آشکار و واضح نمود، از بین رفته است، واقعا ما داریم چی کار می‌کنیم؟

دیالکتیک‌دانی که قادر است دیگران را فریب دهد، سرانجام خود را نیز فریب می‌دهد و خلا هر منطقی استدلال توهمی از حقیقت در او ایجاد می‌شود. توهمی را که نمی‌خواهد بپذیرد و سعی بر اثبات آن دارد. دیالکتیک مانند منطق طبیعی برای درست اندیشیدن به کار نمی‌رود، بلکه برای کشاندن

سخن به بیراهه‌ی بیرون از عقل سلیم است. گابریل مارسل می‌گوید: «دیالکتیک، زندگی اندیشه است؛ زندگی پُر تحرک و پُر اضداد.» نسل ما از دیالکتیک استفاده نمی‌کنند، آن‌ها فقط تحمیل می‌کنند؛ عقایدشان، عادت‌های‌شان، رفتارشان، گفتارشان را ... که بیش‌تر کیش تک‌فردی صورت می‌گیرد تا دیالکتیک.

اگر نگاهی به گذشته بیندازیم، می‌بینیم، دیالکتیک قدیم اکنون مورد استفاده قرار می‌گیرد. تاریخ از مورخ جدایی‌ناپذیر است؛ زیرا ما هیچ‌گاه گذشته را فقط برای گذشته مطالعه نمی‌کنیم؛ بلکه همیشه در آن نوری می‌جوییم که امروزمان را روشن‌تر سازیم. در اصل دید ما از گذشته با اندیشه‌های هر نسل و با طرح‌های آینده، تغییر می‌یابد. باید مفهوم واقعی دیالکتیک را بدانیم، می‌توانیم از تعبیری که در گذشته از دیالکتیک داشتند، مفهوم واقعی دیالکتیک را دریابیم؛ از دیالکتیک قدیم هنر گفتار آن را قبول داریم، ولی گفتاری که در پشت آن اندیشه‌ی درست باشد، از استدلالی که برای کشف حقایق استفاده کنیم، مانند دیالکتیک سوفسطایی و زنون نسبت به حقیقت بی‌اعتنا نباشیم و عقاید دیگران را تخریب نکنیم، بلکه در پی جستن حقیقت باشیم و شناخت انتقادی داشته باشیم.

به گفته‌ی هراکلیتوس «ما هم هستیم، هم نیستیم» آن قسمتی را که نیستیم، بیاییم آن را بسازیم، تفکر، اندیشه، شناخت انتقادی، آگاهی، خلایق، دیالکتیک.

دیالکتیک

تا قبل از هگل، گاه هنر اثبات بود و گاه هنر نفی. اثبات مطالبی که چه درست باشند و چه درست نباشند، بیش‌تر به زورگویی می‌ماند تا دیالکتیک و هنر نفی که سعی بر پوشیدن و نپذیرفتن حقایق داشتند، فقط استدلال خودشان را که چیزی جز توهم نبود، قبول داشتند، سعی بر این داشتند که دیگران را نیز متقاعد کنند. همه‌ی دیالکتیک‌دانان سعی داشتند که حرف‌های‌شان را به اثبات برسانند و در پی فریب دیگران و در نهایت خود بودند.

تا حدودی با مفهوم دیالکتیک سال‌های قبل آشنا شدیم، حالا می‌خواهم در مورد دیالکتیکی که اکنون ما از آن استفاده می‌کنیم، صحبت کنم.

زنان روستا نشین هرات: کشاورزی تنها منبع درآمد ماست

گزارشگر: کبریا سالاری

مسئولان محلی این ولایت تصریح می‌کنند که تلاش دارند تا در سال روان، سمینارهای آموزشی برای زنان کشاورز این ولایت برگزار کنند.

بشیراحمد احمدی، مسئول ترویج ریاست زراعت، آبیاری و مالداري هرات، در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید:

«ما و شما به هرات، تقریباً به همین چند ولسوالی حدود، بیست هزار فامیل دهقان داریم، زمانی که می‌گوییم فامیل دهقان یعنی خانم‌ها هم جزیی از آن‌ها هستند، یعنی سروری دقیقی نشده که چند خانم است. یعنی ما فامیل‌های دهقان در همین بخش زراعت و مالداري اشتغال دارند، حدود بیست هزار فامیل می‌شود که در آن‌جا طفل‌ها هم است، خانم‌ها هم است.»

بربنیاد معلومات مسئولان محلی این ولایت، بیش از ۲۵۶ هزار خانواده در این ولایت سرگرم امور زراعتی و دام‌داری هستند.

به گفته‌ی آن‌ها، هرات یکی از ولایت‌های ست که در سطح افغانستان بیش‌ترین سطح تولیدات زراعتی را دارد.

روش کشت‌وکار را».

سیما که کشاورزی را از پدرش آموخته است و سال‌های زیادی می‌شود سرگرم کشاورزی‌ست، در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید کشاورزی تنها منبع درآمد آن‌ها است و شمار بسیاری از زنان در روستاها، از راه کشاورزی نیازهای روزمره‌ی خانواده‌های‌شان را تأمین می‌کنند.

او می‌گوید: «این‌جا چون دِه است، اکثر زنان باغ‌داری می‌کنند، مالداري می‌کنند، کشاورزی می‌کنند که بعضی از آن‌ها بیوه هستند، بعضی از آن‌ها، شوهرهای‌شان به ایران هستند و بعضی هم همراهی مردهای خانه‌ی‌شان کشاورزی می‌کنند، کار دیگری نیست این‌جا».

از سویی هم، مسئولان محلی در ریاست زراعت این ولایت می‌گویند که بیش از ۲۰ هزار فامیل در برخی از ولسوالی‌های این ولایت مصروف کشاورزی‌اند.

آن‌ها علاوه می‌کنند که تاکنون آمار دقیق مربوط به تعداد خانم‌های کشاورز در این ولایت در دست ندارند.

روستا‌های هرات، جایی که نه تنها مردها

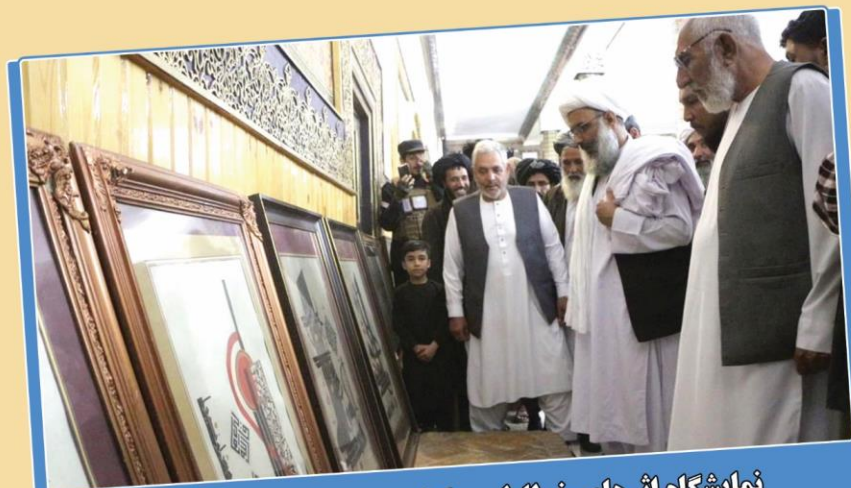
مصروف کشاورزی هستند، بلکه زنان بسیاری نیز همانند مردها کشاورزی می‌کنند. این زنان کشاورز می‌گویند که از بام تا شام سرگرم کشاورزی‌اند و نظر به آب‌وهوای هر منطقه، فرآورده‌های مختلفی کشت می‌کنند. آن‌ها می‌افزایند که در این زمینه تاکنون کدام آموزش معیاری ندیده‌اند و کشاورزی را از خانواده‌های‌شان آموخته‌اند.

سیما و بی‌بی گل دو تن از زنان کشاورز در ولسوالی انجیل هرات می‌گویند:

«پنج شش سال می‌شود که بادنجان، بامیه، اسفناج، ترکاری، کشت می‌کنیم نصف آن را می‌فروشیم و مقداری به همسایه‌های خودم می‌برم برای من می‌فروشند. همین‌ها را خرج بچه‌هایم می‌کنم.»

«نه، آموزش چیزی تا به حالا برای ما ندادند، کسی تا حالا برای ما گفت‌وگویی (رهنمایی) نکرده، آموزشی چیزی ندادند. از کودکی که کشت‌وکار دیدیم، مثلاً پدرم کشت‌وکار می‌کردند ما هم همراهی‌شان می‌رفتیم و حالا خود ما می‌فهمیم (راه و

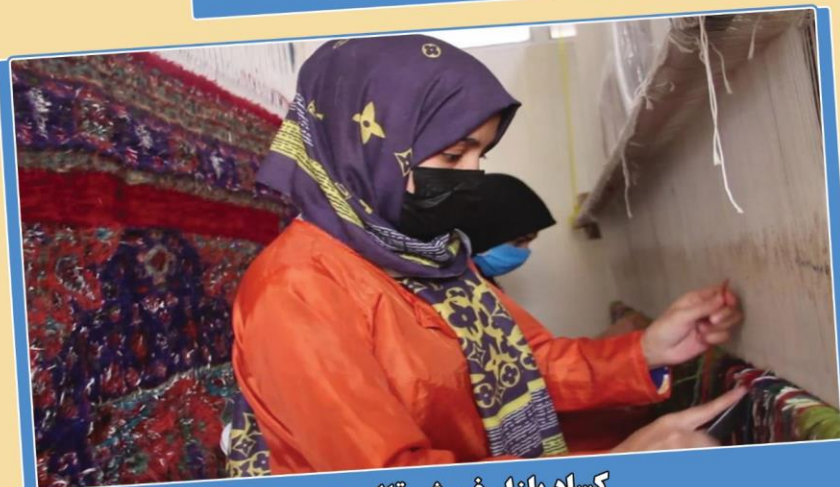

نمایشگاه اثرهای خطاطی و کتاب در هرات گشایش یافت

کارگاه آموزشی: تاب آوری چیست؟

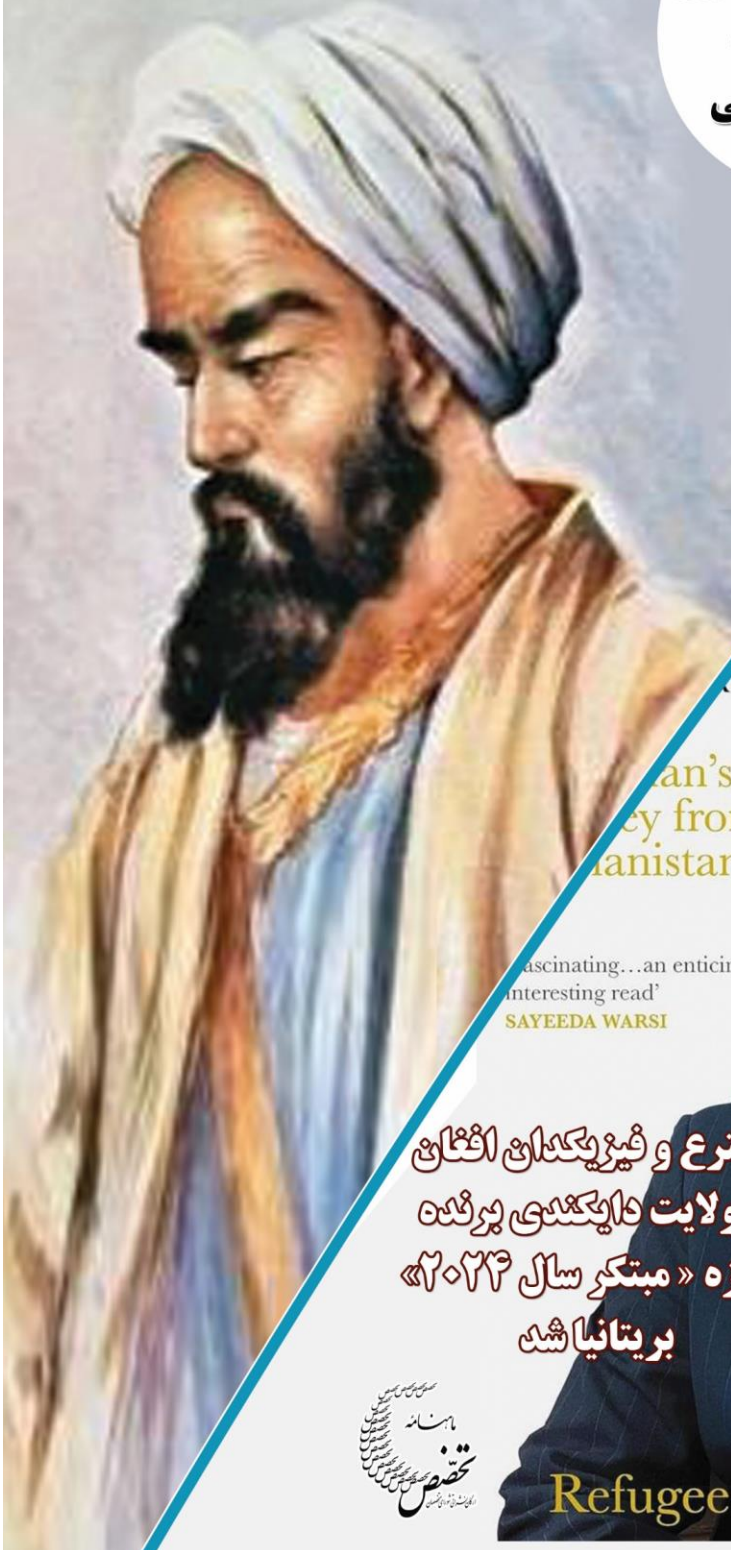

کساد بازار فروش قالیان در هرات

Takhasos

Monthly 188.189

سهم زگریای رازی
در فلسفه،
و علم پزشکی

akkar

DOKHT JAFARI

an's
ey from
anistan

...an enticingly
interesting read'
SAYEEDA WARSI

مخترع و فیزیکیان افغان
از ولایت دایکندی پرنده
جایزه « مبتکر سال ۲۰۲۲ »
بریتانیا شد

Refugee to cancer pioneer

